

Reptes climàtics, respostes compartides

19 de juny de 2025 · Castell de Montesquiú

Life_eCO
adapt50

Co-funded by the
European Union

01. Inauguració de la jornada

Marc Serra, diputat, president delegat de l'Àrea d'Acció Climàtica i Transició Energètica de la Diputació de Barcelona

Leo Bejarano, Cap de l'Oficina Catalana de Canvi Climàtic del Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica de la Generalitat de Catalunya

Núria Parpal, directora del projecte, Diputació de Barcelona.

Enric Aguilar, director d'IU-RESCAT i professor de la URV

Joan Carles Àngel, director del Parc Castell de Montesquiu

02. Conferència inspiradora

**Construint comunitats: consensos
per a la resiliència davant de la
transformació planetària**

Jordi Jaria, professor agregat Serra Húnter de
dret constitucional i ambiental de la URV

UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI

cedat | CENTRE D'ESTUDIS
DE DRET AMBIENTAL
DE TARRAGONA

Life_eCO
adapt50

Co-funded by the
European Union

Construint comunitats: consensos per a la resiliència davant de la transformació planetària

cedat | CENTRE D'ESTUDIS
DE DRET AMBIENTAL
DE TARRAGONA

**Life_eCO
adapt50**

Co-funded by the
European Union

Complexitat, sostenibilitat i resiliència: conceptes fonamentals

1. L'expansió del tecnocapitalisme condueix a un augment del metabolisme social d'una dimensió tal que la separació entre societat i natura ja no té sentit. El resultat és una xarxa ecosocial planetària que es pot descriure com un **sistema supercomplex**.
2. Si acceptem la imprevisibilitat com a conseqüència de la combinació de complexitat i interconnexió, és dubtós que el planeta pugui ser manipulat a voluntat per adaptar-lo al caprici humà. No hi ha cap solució tècnica. En aquest context, per tant, sembla que la idea de **sostenibilitat no és gaire adequada** com a centre de la resposta social canvi planetari.
3. La **resiliència** és la capacitat d'un sistema de perpetuar la seva estructura dinàmica davant de diverses disruptions, la qual cosa implica, entre altres coses, una **alta diversitat interconnectada**, que permet la innovació i una presa de decisions descentralitzada però interconnectada.

Les comunitats locals com a nòduls de resiliència: l'exemple de la transició energètica (I)

Les desigualtats en el subministrament energètic no només mostren una assignació ineficient del subministrament, sinó que també erosionen la democràcia, que depèn d'una certa igualtat i uns certs nivells de vida. Un canvi en el model energètic no només afecta la manera com es distribueix l'energia entre les persones, sinó que també condiciona la democràcia com a forma d'organització política.

En conseqüència, les reflexions sobre la transició energètica en relació amb la participació ciutadana estan, en última instància, vinculades a les condicions de possibilitat de la democràcia en el futur, ja que **la participació social en els sistemes energètics definirà la profunditat de la democràcia en el futur.**

Capitalisme fòssil

Les reserves que permeten el desenvolupament del capitalisme fòssil són finites i ni tan sols les millors mesures d'eficiència poden prolongar-lo indefinidament.

Energies renovables

Les decisions relacionades amb l'adopció de fonts d'energia renovables, com ara els parcs eòlics, s'han produït mitjançant basats més aviat en coneixements tècnics que han deixat de banda la població.

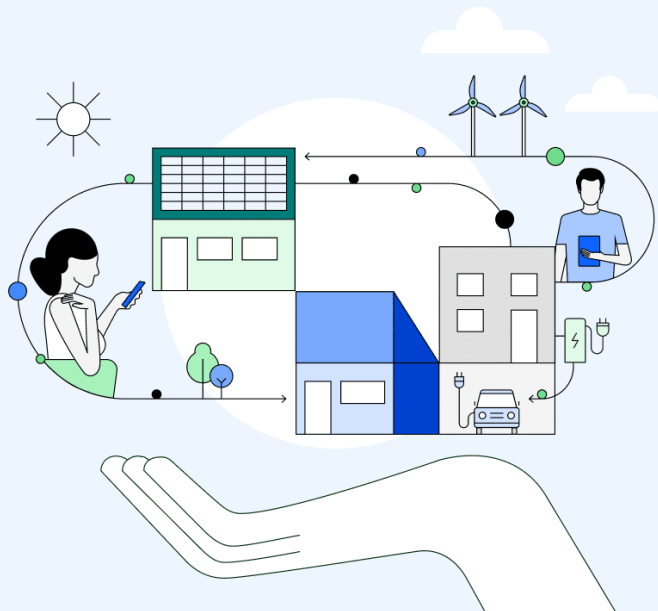

Les comunitats locals com a nòduls de resiliència: l'exemple de la transició energètica (II)

1. El **privilegi energètic** de les comunitats més riques imposa un cost de transició a les comunitats amb ingressos més baixos.
2. La conceptualització dels projectes d'energies renovables en un **context solucionista** sembla reforçar la idea de la democràcia energètica com una mera eina tècnica.
3. La transició cap a les energies renovables no implica necessàriament una major democratització i, en conseqüència, no s'hauria de suposar necessàriament que sigui **un model energètic més just**.
4. Les comunitats energètiques constitueixen experiments organitzatius per promoure eficaçment el desenvolupament de la transició energètica en la direcció d'un **major aprofundiment de la democràcia**.
5. Les comunitats energètiques constitueixen una estructura organitzativa destinada a construir **un model energètic descentralitzat** i, per tant, amb una major resiliència davant d'episodis disruptius no lineals en el context de la transformació geològica i l'escassetat progressiva de combustibles fòssils.

Les comunitats locals com a nòduls de resiliència: l'exemple de la transició energètica (III)

1. Un **sistema energètic distribuït** basat en la comunitat permet l'aprofundiment de la democràcia, basat en una idea de l'administració dels béns comuns que promou la justícia, la inclusió i la igualtat.
2. Així, les **comunitats més petites** tenen l'avantatge d'una participació ciutadana més efectiva i poden ser altament innovadores, mitjançant pràctiques de propietat comunitària i democràcia local.
3. Això permet avançar cap a una **transició energètica justa**, que només sembla possible mitjançant la participació real dels ciutadans en els processos de presa de decisions.
4. Les comunitats energètiques permeten superar les dinàmiques de grans majories de les democràcies representatives actuals, donant **veu i capacitat de decisió als interessos locals i a les minories**.

Processos de decisió competitiu o consensual: **Iliçons des del dret constitucional**

Model Westminster

Els sistemes parlamentaris, que es basen en l'alternança i en la successió de polítiques en funció de qui ostenta la majoria, de manera que l'elector es focalitza en valorar la gestió del Govern sortint i vota amb l'objectiu de depurar-ne les responsabilitats o fer efectiu el seu suport.

Konkordanzdemokratie

Es tracta d'un sistema d'equilibris que reforça el paper de la Confederació com a estructura destinada a garantir la pluralitat, de manera que es tendeix a el consens. Així, el sistema suís prima l'estabilitat, en la mesura que les successives eleccions no alteren de manera significativa ni la composició de l'Assemblea Federal.

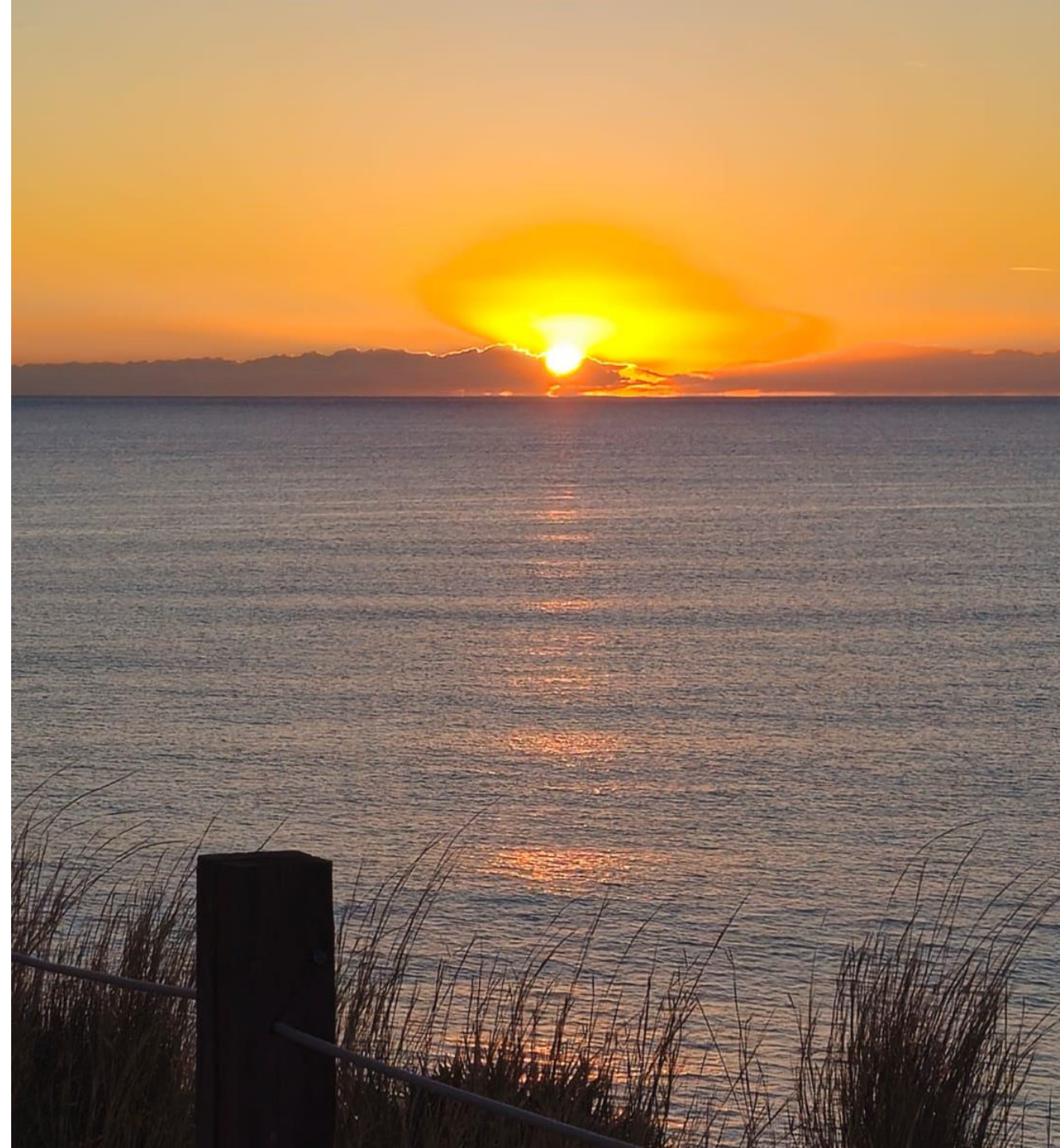
Més enllà de les estructures de govern tradicional: el principi de cooperació

1. El principi de cooperació s'orienta a aprofundir en la **participació de les persones i les comunitats** en la presa de decisions que determinen el procés de transformació antròpica del Sistema Terra.
2. Té una profunda vinculació amb la **justícia ambiental**, que, alhora, està lligada a l'**aprofundiment democràtic**.
3. La governança s'ha d'obrir a tots els actors socials, reforçant la idea dels **béns comuns**, i superant la fragmentació i l'apropiació que caracteritzen el procés d'acumulació capitalista per promoure la justícia en el desplegament del metabolisme social global.

Idees finals

1. Es important retenir la importancia de generar **comunitats resilients** capaces d'encarar els reptes que planteja la transformació planetaria i els processos ecosocials que hi están aparellats.
2. Les **macroestructures centralitzades** són vulnerables a les disruptcions, poc sensibles a les realitats locals i tendeixen a generar exclusions.
3. El reforçament de les comunitats locals i la construcció de **xarxes horitzontals** permet generar estructures més resilients
4. Cal escapar de la democràcia aritmètica per construir **consensos sòlids** que aglutinin la comunitat davant de les crisis.

Moltes gràcies!

Diputació
Barcelona

Diputació de Girona

Diputació de Lleida

Diputació Tarragona

Associació d'Iniciatives
Rurals i Marítimes
de Catalunya

CONSELL COMARCAL
ALT PENEDÈS

03. Dinàmica participativa

**Cafè conversa: fem un salt
endavant en l'adaptació climàtica**

Equip tècnic, IU-RESCAT / URV

**Life_eCO
adapt50**

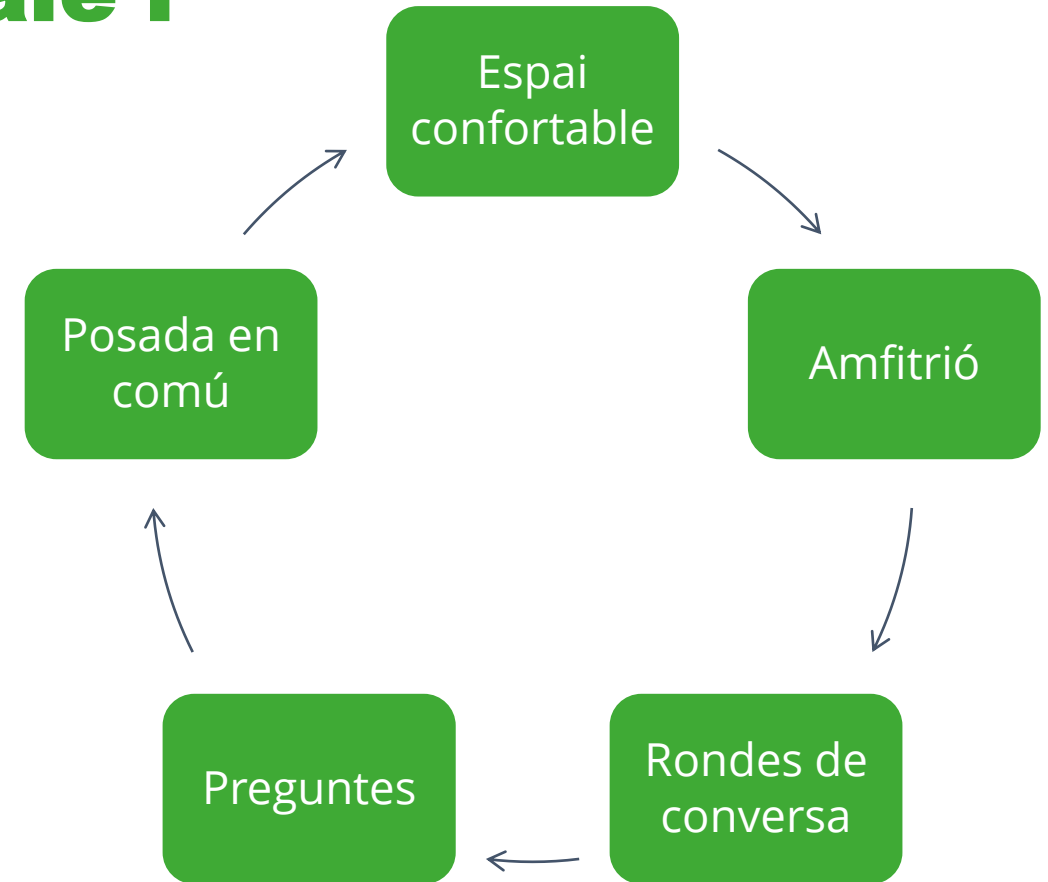

Co-funded by the
European Union

Què és una dinàmica tipus **café conversa** (world cafe i knowledge cafe)?

- Metodologia de treball col·laboratiu.
- Persones expertes o interessades en un tema.
- Diàleg distès en petits grups (taules o ambients de treball), a partir de preguntes prèviament formulades pels organitzadors.
- Diferents rondes en què els participants van canviant de grup.

Quin objectiu **persequim?**

- Generar idees, establir sinergies entre actors i territoris, i identificar oportunitats per a l'adaptació al canvi climàtic
- Conèixer el funcionament de la metodologia de treball per replicar-la als nostres territoris.

Com ens organitzem?

- Ens dividirem en grups (taules o ambients de treball).
- En cada ambient de treball els participants hi estaran 15 minuts.
- Individualment cada participant escriurà en un paper 2 aspectes positius i 2 aspectes negatius (5 minuts).
- A continuació es posaran en comú i s'agruparan per temàtiques (5 minuts).
- Finalment s'ordenaran per prioritat d'acord al debat que s'articuli i a les votacions que es faran (5 minuts).
- En cada grup hi ha un membre que anotarà les contribucions dels participants.

Temàtiques dels ambients de treball

1. Implicació social i econòmica. Mobilització d'agents i ciutadania als Living Labs

2. Acció pel clima. Identificació d'accions d'abast territorial ampli

3. Networking. Aliances estratègiques i connexió amb altres projectes

4. Governança. Reptes i propostes per a la política pública.

5. Aprenentatge col·lectiu. Les trobades interterritorials com a espais d'impacte

Estructura de les fitxes

Temàtica

● TAULA 1 — Implicació social i econòmica

Mobilització d'agents i ciutadania als Living Labs

Objectius

Objectius:

- Reflexionar sobre la participació activa de la ciutadania i dels agents socioeconòmics.
- Identificar factors clau per implicar persones i organitzacions en accions d'adaptació climàtica.

Activitat individual

Activitat individual (5 minuts): Escriure 2 aspectes positius i 2 de negatius, utilitzant les següents preguntes com a inspiració.

- Què ha funcionat bé per mobilitzar persones o entitats en el teu territori?
- Si pensem amb la quintuple hèlix, quin sector és el menys representat en el teu living lab?
- Quins sectors econòmics estan més ben representats?
- Quines dificultats has viscut o observat per fer-los participar?

Escriu en un paperet/post-it:

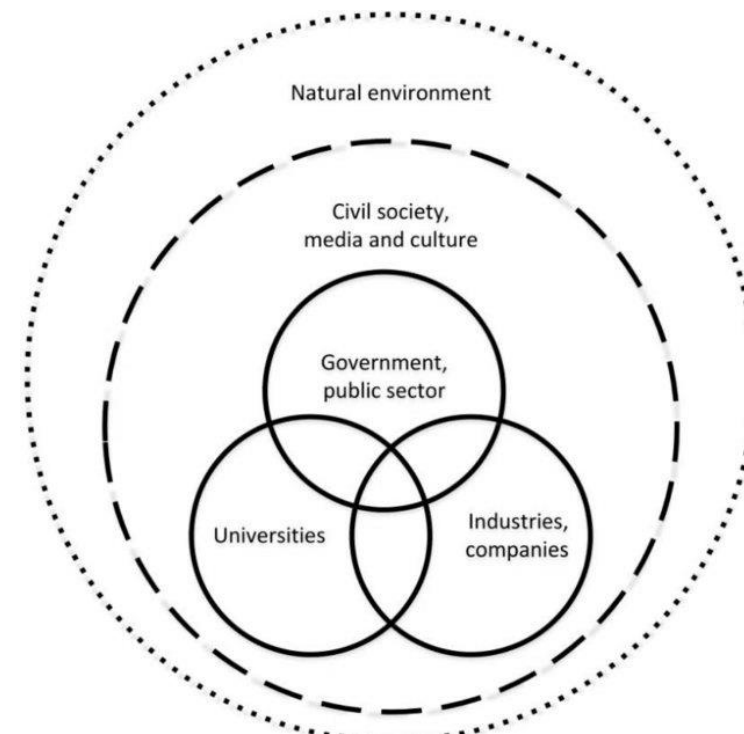
✓ **2 aspectes positius que hags viscut o observat.**

✗ **2 dificultats o barreres que has detectat.**

Activitat col·lectiva

Activitat col·lectiva (10 minuts). Exposar els aspectes positius i negatius, debatre'ls, agrupar-los per temàtiques i prioritzar-los segons la seva rellevància o urgència. Preguntes que podrien servir de guió i/o inspiració pel debat:

- Quines estratègies de mobilització han estat més efectives?
- Com podem arribar millor a públics diversos i generar compromís?
- Quin tipus d'activitats podrien incentivar més la participació d'agents en les jornades de treball?

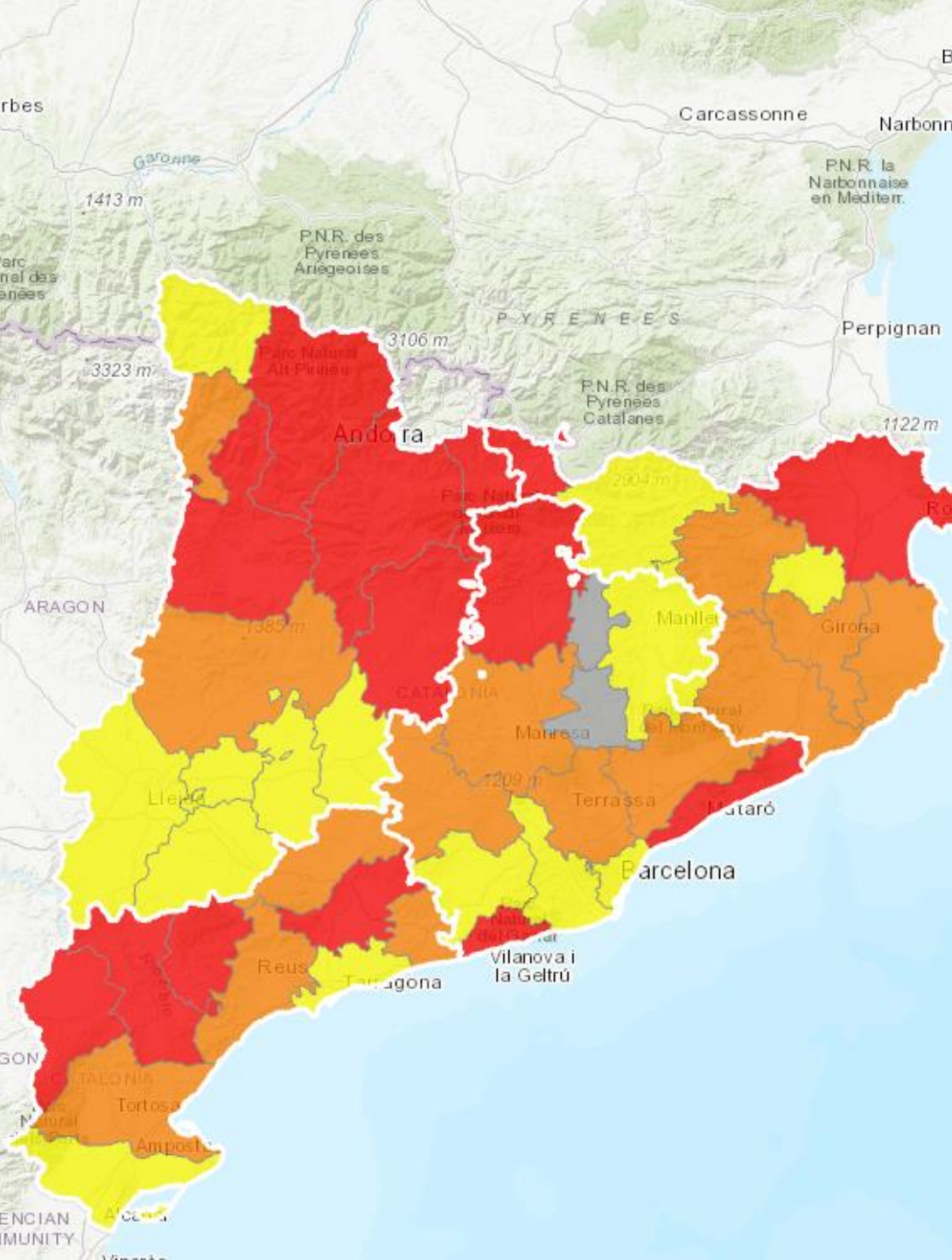

Model de la quintuple hèlix, basat en Carayannis i Campbell, 2014

Life_eCO
adapt50

Co-funded by the
European Union

04. Conferència temàtica

Diagnosis de vulnerabilitats climàtiques del Life eCOadapt50

Marina Clarà, tècnica de l'Oficina Catalana
del Canvi Climàtic (OCCC)

**Life_eCO
adapt50**

Co-funded by the
European Union

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori, Habitatge
i Transició Ecològica
**Direcció General de Canvi Climàtic
i Qualitat Ambiental**

Diagnosi de la vulnerabilitat climàtica de Catalunya del projecte “LIFE eCOadapt50”

19/06/2025

**Life_eCO
adapt50**

Co-funded by the
European Union

01. Antecedents: ESCACC30

02. Objectiu de la Diagnosi

03. Projeccions climàtiques

04. Risc i vulnerabilitat als impactes del canvi climàtic

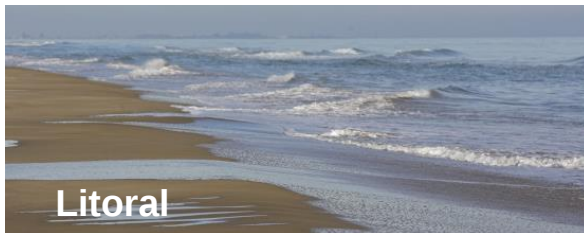
05. Diagnosi de la vulnerabilitat: resultats

06. Casos d'èxit

01. Antecedents: ESCACC30

Estratègia catalana d'adaptació al canvi climàtic 2021-2030 compta amb **76 objectius operatius** per als 3 territoris, 10 àmbits socioeconòmics i 4 sistemes naturals, amb **312 mesures d'adaptació** i amb diferents **accions i bones pràctiques**.

Els territoris

Els sectors socioeconòmics

Agricultura i ramaderia
Assegurances i sector financer
Energia
Indústria, serveis i comerç
Infraestructures de mobilitat
Riscos naturals i protecció civil
Recerca i formació
Salut
Turisme
Urbanisme i habitatge

Els sistemes naturals

Aigua
Biodiversitat
Boscos i silvicultura
Ecosistemes marins i pesca

01. Antecedents: ESCACC30

Sistemes naturals

Bosc i silvicultura

Aprofundir en el paper dels boscos en la regulació del cicle de l'aigua

Protegir els boscos per afavorir la resiliència al canvi climàtic

Potenciar productes forestals locals

Ecosistemes marins i pesca

Mantenir la biodiversitat marina

Millorar la gestió de l'ús recreatiu, turístic i esportiu

Assegurar una activitat pesquera sostenible en el temps

Sectors socioeconòmics

Agricultura i ramaderia

Aliments de proximitat i de temporada

Evitar el malbaratament

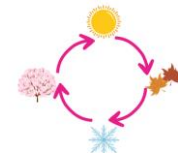

Millorar la salut del sòl i l'eficiència del reg

Turisme

Estimular un model de turisme més sostenible

Impulsar la desestacionalització i diversificació de l'oferta turística

Life_eCO
adapt50

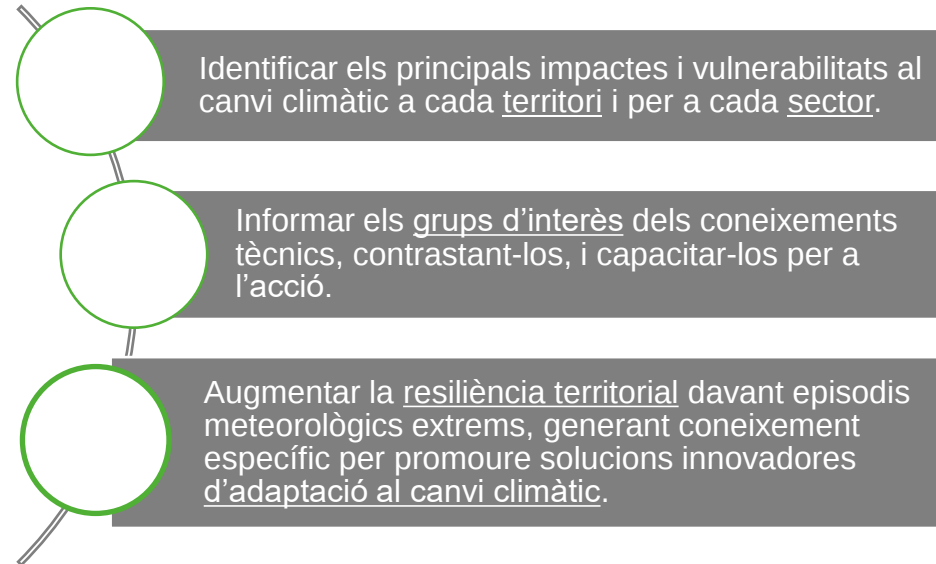
Co-funded by the
European Union

02. Objectiu de la Diagnosi

L'execució d'accions d'adaptació al canvi climàtic necessita disposar d'una anàlisi prèvia dels impactes del canvi climàtic així com de la vulnerabilitat territorial.

Aquest és un pas essencial per a poder planificar l'adaptació i prioritzar i identificar les accions concretes que cal desplegar. Per tant, el present document té com a objectiu:

**L'anàlisi dels
impactes del canvi
climàtic i
l'avaluació de les
vulnerabilitats als
19 territoris
inclosos dins el
LIFE eCOadapt50**

03. Projeccions climàtiques

Servei Meteorològic
de Catalunya

Atles Climàtic 1991-2020

Life_eCO
adapt50

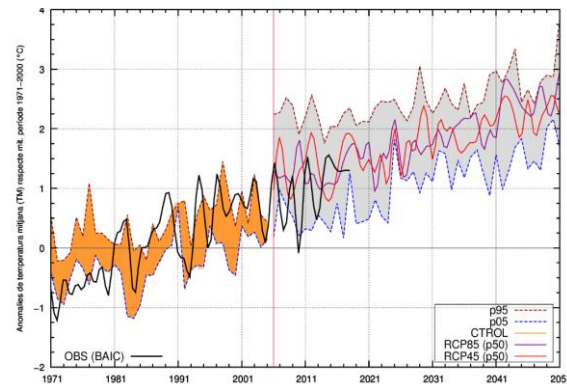

Co-funded by the
European Union

03. Projeccions climàtiques

S'espera un **augment de la temperatura anual (mitjana (TM), màxima (TX) i mínima (TN))** durant la primera meitat del segle XXI. Tots els escenaris presenten una tendència estadísticament significativa entre els +0,7°C a +2,1°C en 45 anys i un augment de la variabilitat interanual.

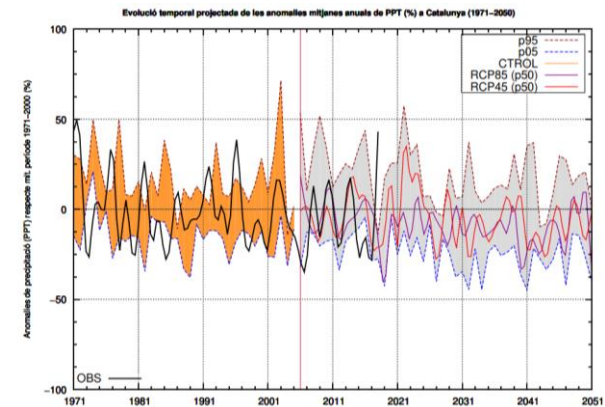
Temperatura mitjana anual a Catalunya

En relació a la precipitació, l'evolució projectada no presenta una tendència clara. S'espera una variabilitat interanual (anys molt plujosos i anys molt secs) major que l'observada durant el període de control (1971-2000).

Malgrat la variabilitat esmentada, **les projeccions semblen indicar una disminució dels valors de precipitació acumulada (PPT) anual cap a mitjans del segle XXI**, especialment en l'escenari més intensiu d'emissions (RCP 8.5).

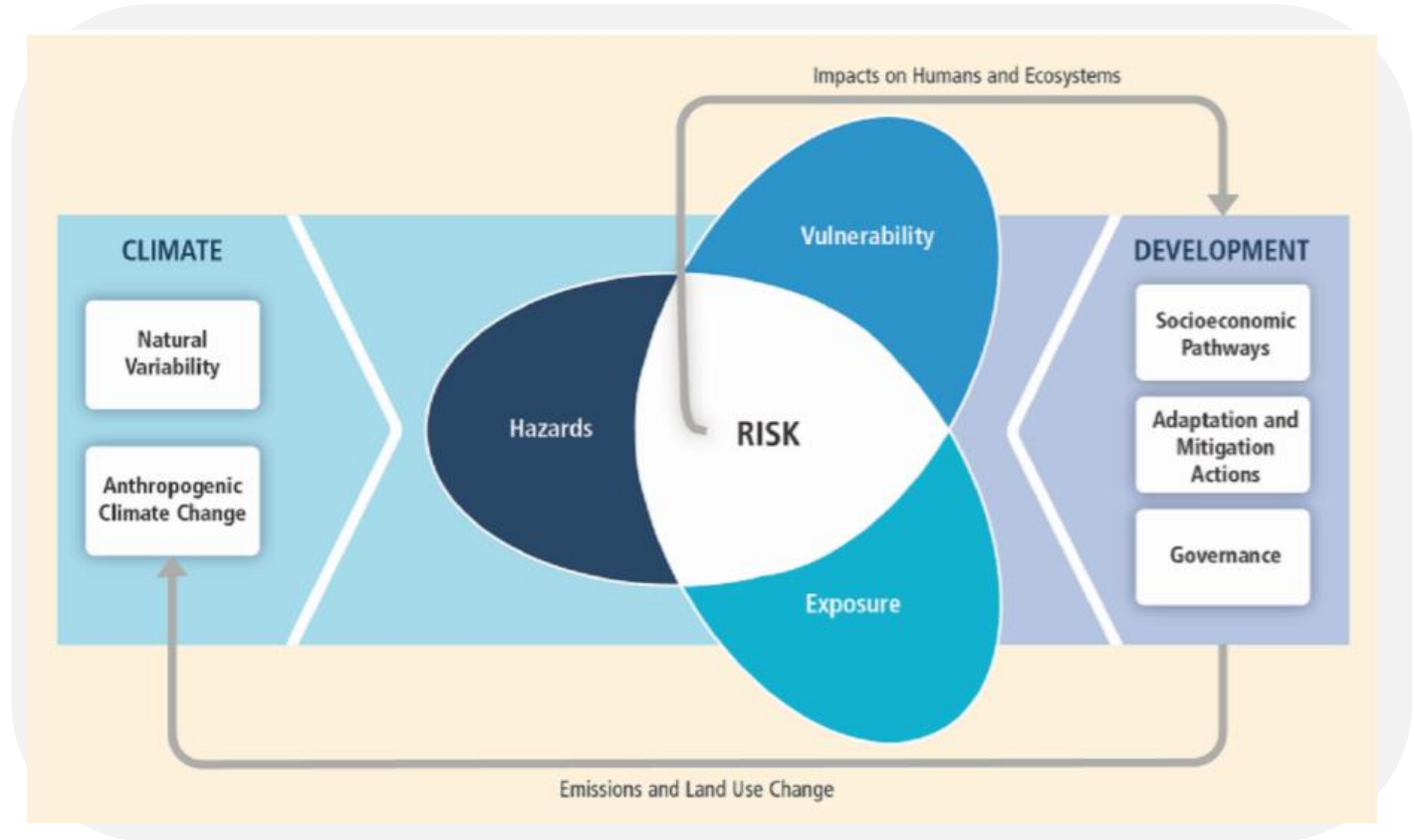
Precipitació mitjana anual a Catalunya

	TM	TX	TN
Anual	+4°C	+4°C	+3°C
Hivern	+2,5°C	+2.5°C	+2°C
Primavera	+4,5°C	+5°C	+3,5°C
Estiu	+3,5°C	+4°C	+3°C
Tardor	+4,5°C	+6°C	+4°C

04. Risc i vulnerabilitat als impactes del canvi climàtic

Esquema de la interacció entre els perills, l'exposició i la vulnerabilitat que generen el risc. Font: IPCC (2014)

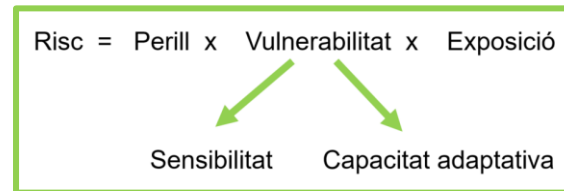
04. Risc i vulnerabilitat als impactes del canvi climàtic

Risc = Perill x Vulnerabilitat x Exposició

Sensibilitat

Capacitat adaptativa

04. Risc i vulnerabilitat als impactes del canvi climàtic

PERILL (CLIMÀTIC): Fenomen físic, climàtic. Fenomen o esdeveniment en sí. Ex. Sequera, onada de calor,... Porta associat una Magnitud, Àrea d'afectació i Freqüència.

EXPOSICIÓ: Valora la presència de persones, infraestructures o recursos naturals que es poden veure afectats per un perill climàtic.

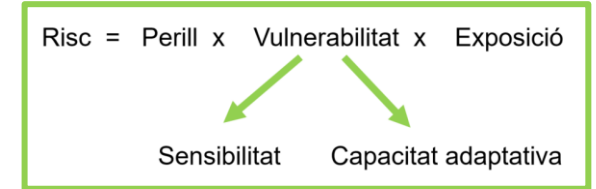
VULNERABILITAT: Propensió o predisposició a ser afectat negativament davant d'un perill concret. La vulnerabilitat comprèn una varietat de conceptes que inclouen la sensibilitat o susceptibilitat al dany i la manca de capacitat de resposta i adaptació.

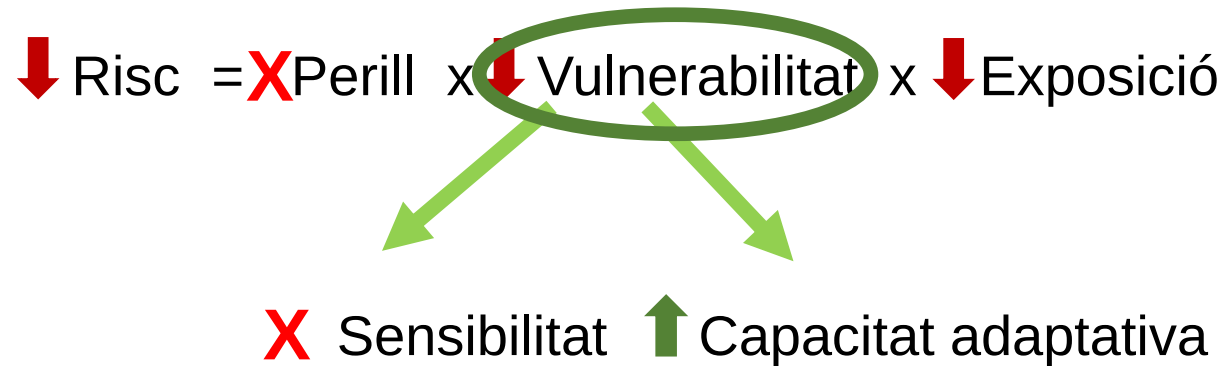
04. Risc i vulnerabilitat als impactes del canvi climàtic

SENSIBILITAT: Grau en què un sistema o sector és afectat, ja sigui de manera adversa o beneficiosa, per estímuls relacionats amb el clima. Ex. gent gran és més sensible a les onades de calor.

CAPACITAT ADAPTATIVA: Capacitat inherent d'un sistema o sector socioeconòmic per adaptar-se als impactes del canvi climàtic, moderar els danys potencials, aprofitar les oportunitats i afrontar-ne les conseqüències. Ex. un bosc divers estarà més ben adaptat que un bosc monoespecífic.

04. Risc i vulnerabilitat als impactes del canvi climàtic

l com aconseguim
reduir el risc?

05. Diagnosi de la vulnerabilitat: resultats

Per tal d'avaluar cadascuna de les components del risc, s'han definit indicadors específics que informen dels factors que caracteritzen el risc, de manera que la seva agregació permet l'obtenció d'un grau o nivell del risc.

L'objectiu és establir una **metodologia actualitzable** que permeti integrar, en funció del grau desenvolupament de polítiques i accions, l'increment de la capacitat adaptativa i la reducció de l'exposició.

En funció de la component del risc analitzada, es defineixen indicadors de dues tipologies:

- **Quantitatius:** són aquells indicadors el valor dels quals s'expressa en termes numèrics. *Exemple: increment de la temperatura màxima a l'estiu com a indicador de perill climàtic.*
- **Qualitatius:** són aquells indicadors que no s'expressen en termes numèrics. Generalment responen a una escala ordinal que pot ser transformada a termes quantitatius assignant un codi a cada categoria. *Exemple: disposar de planificació en matèria de prevenció d'incendi pot valorar-se com resiliència alta.*

En aquest context, per tal de definir els indicadors s'han considerat les següents premisses:

Disponibilitat de dades i/o informació actualitzada amb detall territorial

Facilitat de mesura i interpretabilitat

Coherència vers la component del risc analitzada

Per cadascun dels indicadors definits, s'han establerts 3 rangs. En aquest sentit, a l'Annex – Càlcul indicadors del document de diagnosi, s'inclou la descripció detallada del càlcul de cadascun dels indicadors definits

Indicador de perill climàtic	Indicador d'exposició	Indicador de sensibilitat	Indicador de capacitat adaptativa*
1 – Baix	1 – Baixa	1 – Baixa	1 – Baixa
2 – Mitjà	2 – Mitjana	2 – Mitjana	2 – Mitjana
3 – Alt	3 – Alta	3 – Alta	3 – Alta

*En el cas de la capacitat adaptativa, els colors van a la inversa, atès que tenir una capacitat adaptativa alta és un aspecte positiu.

Nota: Els rangs que s'estableixen per al càlcul global del risc s'han fixat en funció del valor màxim i mínim obtinguts aplicant el mètode Natural Breaks (Jenks) o Quantile, segons l'adequació del mètode en cada risc. En el primer cas, es basa en agrupar els valors en classes on hi hagi diferències considerables entre ells, amb l'objectiu de diferenciar millor aquells casos extrems, tant pel seu risc elevat o menor. En el segon cas, es basa en dividir les dades en grups d'igual mida, creant classes amb el mateix nombre d'elements o dades.

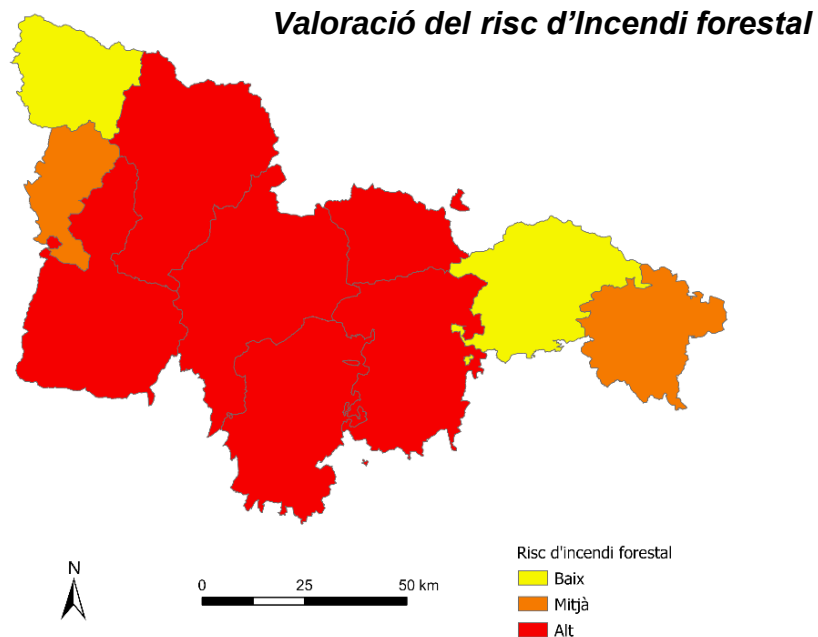
05. Diagnosi de la vulnerabilitat: resultats

	Riscos	Agrícola	Ramader	Forestal	Turístic	Pesquer
R01	Risc d'incendis forestals					
R02	Increment de les necessitats de reg					
R03	Canvis en la distribució d'espècies agrícoles i alteració dels cicles de cultius					
R04	Escassetat d'aigua per al consum turístic					
R05	Augment de l'erosió del sòl i inestabilitat de vessants					
R06	Canvi en els patrons de demanda turística					
R07	Mortalitat d'espècies marines					
R08	Pèrdua de confort climàtic del sector turístic					
R09	Canvis en la distribució de captures pesqueres					
R10	Augment del decaïment forestal					
R11	Reducció dels cabals de rius i rieres i major durada de l'estiatge					
R12	Degradació de zones humides i pèrdua d'habitats litorals					
R13	Reducció de la cobertura de neu i durada de la temporada d'esquí					
R14	Pèrdua de platges per erosió i afectació dels temporals					
R15	Reducció d'aigua per a l'activitat ramadera extensiva					
R16	Risc d'inundació fluvial					
R17	Risc de pèrdua de la qualitat del sòl					
R18	Disminució de la producció pastures					
R19	Canvis en la distribució d'espècies forestals					
R20	Danys o debilitament d'estructures situades a la línia de costa					
R21	Risc de salinització d'aqüífers litorals					

05. Diagnosi de la vulnerabilitat: resultats

Indicador de perill climàtic	Indicador d'exposició	Indicador de sensibilitat	Indicador de capacitat adaptativa
P01: Projecció de la temperatura a l'estiu + P08: Projecció de la precipitació mitjana anual	E01: Superfície forestal respecte superfície total de la comarca	S01: Perill bàsic d'incendi forestal	CA09: Gestió forestal (aprofitament de biomassa respecte la superfície forestal de la comarca) + CA01. PAM risc incendi forestal

Les comarques que presenten un major risc d'incendis forestals són el Pallars Sobirà, el Pallars Jussà, l'Alt Urgell, el Solsonès, el Berguedà i la Cerdanya.

Totes les comarques de la zona pirinenca mostren una **elevada exposició** a causa de l'extensió de superfície forestal en relació amb la superfície total comarcal.

Les comarques de la zona pirinenca disposen d'una **capacitat adaptativa mitjana**, atès que disposen de PAM vers el risc d'incendi forestal si bé compten amb una insuficient gestió forestal dels boscos.

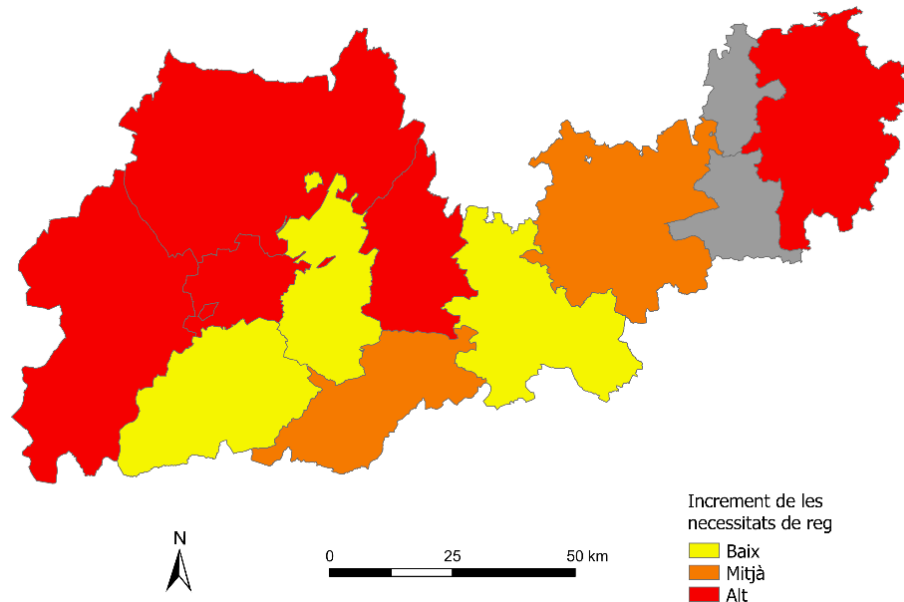
La Vall d'Aran i el Ripollès tenen un risc baix al tenir un perill climàtic i una sensibilitat baixa.

04. Diagnosi de la vulnerabilitat: resultats

Indicador de perill climàtic	Indicador d'exposició	Indicador de sensibilitat	Indicador de capacitat adaptativa
P02: Projectió de la temperatura mitjana anual + P08: Projectió de la precipitació mitjana anual	E02: Terres llaurades respecte el total de la comarca	S06: Demanda hídrica dels cultius principals per comarca	CA04: Superfície de secà i tipologia de reg a la superfície de regadiu

Valoració del risc d'increment de les necessitats de reg

Les comarques que presenten un major risc són la **Noguera**, el **Segrià**, el **Pla d'Urgell**, la **Segarra** i **Osona**.

El Segrià i l'Urgell són les comarques que presenten un major perill climàtic.

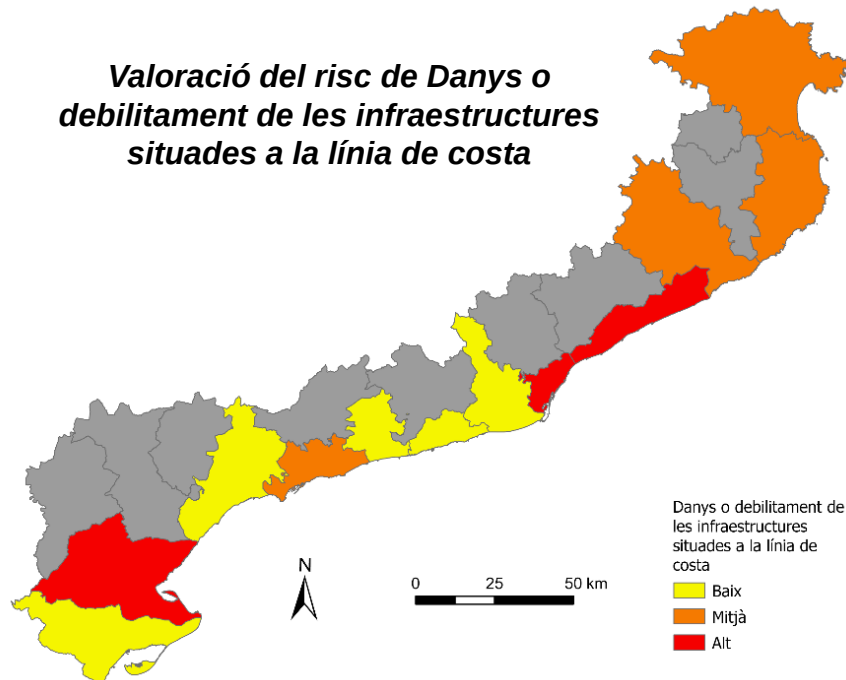
Les comarques de la Conca de Barberà, Garrigues, la Noguera, l'Urgell, el Segrià, el Pla d'Urgell i la Segarra mostren una exposició alta, a causa de l'extensió de terres llaurades en relació amb la superfície total comarcal.

Osona evidencia una sensibilitat alta, donat que presenta una major superfície de cultius amb alta demanda hídrica, com les farratgeres i oleaginoses.

En relació a la capacitat adaptativa, totes les comarques de la zona interior compten amb una major superfície de secà respecte a la superfície de regadiu, assignant-se un nivell alt.

04. Diagnosi de la vulnerabilitat: resultats

Indicador de perill climàtic	Indicador d'exposició	Indicador de sensibilitat	Indicador de capacitat adaptativa
P06: Projectió d'augment del nivell del mar	E17: Presència d'infraestructures properes a la línia de costa respecte a la longitud del límit marítim i a la superfície comarcal	S14: Grau de sensibilitat de les infraestructures properes a línia de costa	CA12: Infraestructures per a evitar danys a les estructures situades a la línia de costa

Les comarques que presenten un major risc són el **Baix Ebre**, el **Barcelonès** i el **Maresme**.

Les comarques de la zona litoral presenten un perill climàtic mitjà degut a què l'augment del nivell del mar es preveu que sigui homogeni a tot el litoral català.

El Baix Ebre i el Maresme mostren una exposició alta a causa de la presència de vies de comunicació, línies elèctriques i zones urbanes pròximes a la línia de costa.

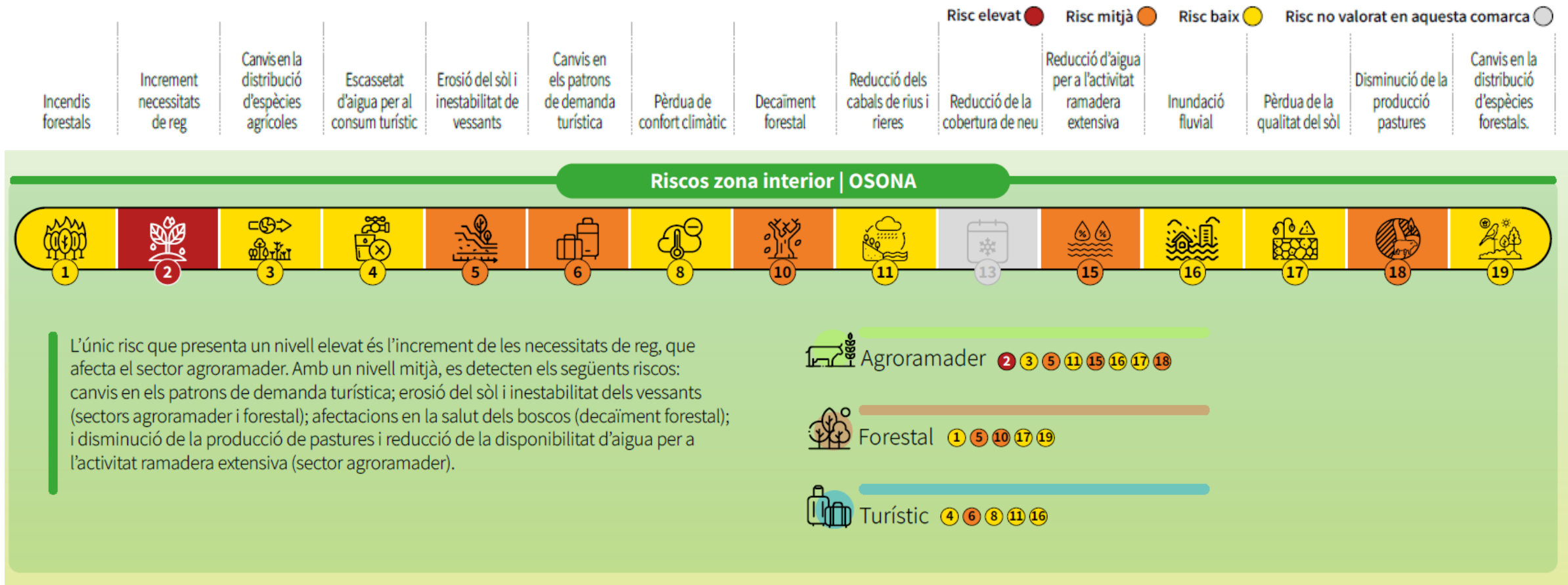
La comarca del Barcelonès evidència una sensibilitat alta donada la presència significativa d'infraestructures sensibles (principalment infraestructures viàries i/o ferroviàries i línies elèctriques) respecte a la longitud total de la línia de costa.

A més, el Baix Empordà, el Barcelonès, i la Selva disposen d'una capacitat adaptativa baixa a causa de la reduïda presència d'infraestructures (sistemes dunars i/o bancs de sorra) per evitar el dany a les estructures properes a la línia de costa respecte al número de platges en regressió.

05. Diagnosi de la vulnerabilitat: resultats

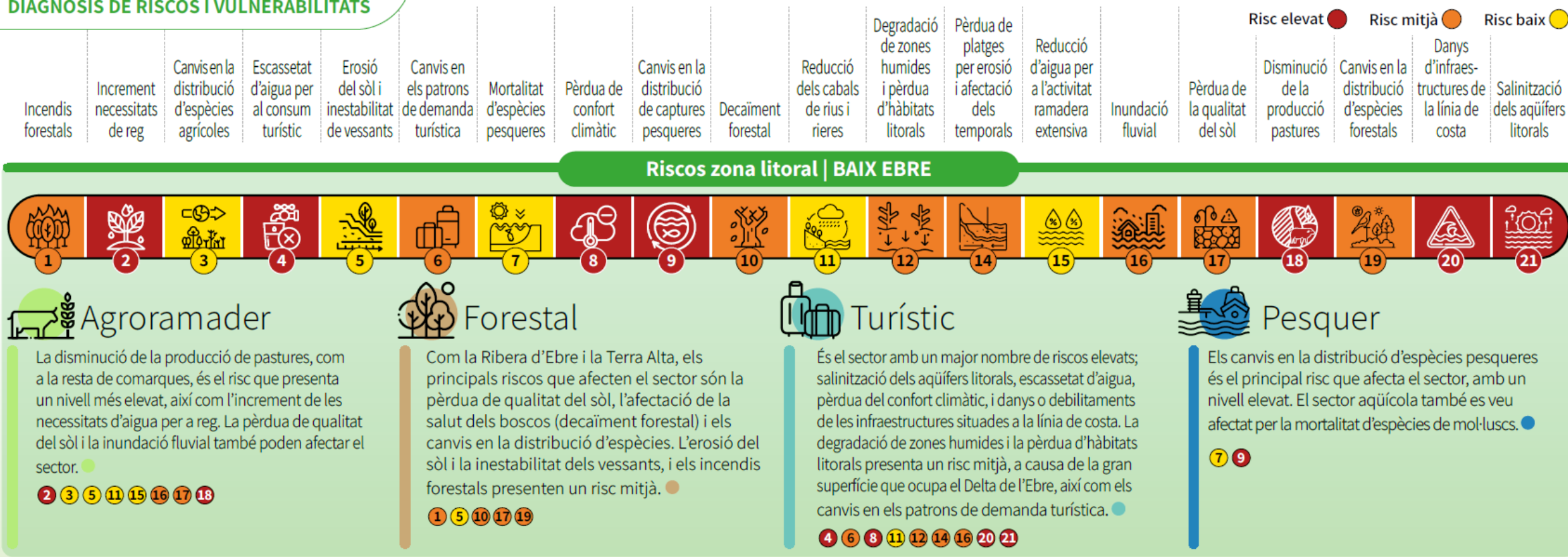

05. Diagnosi de la vulnerabilitat: resultats

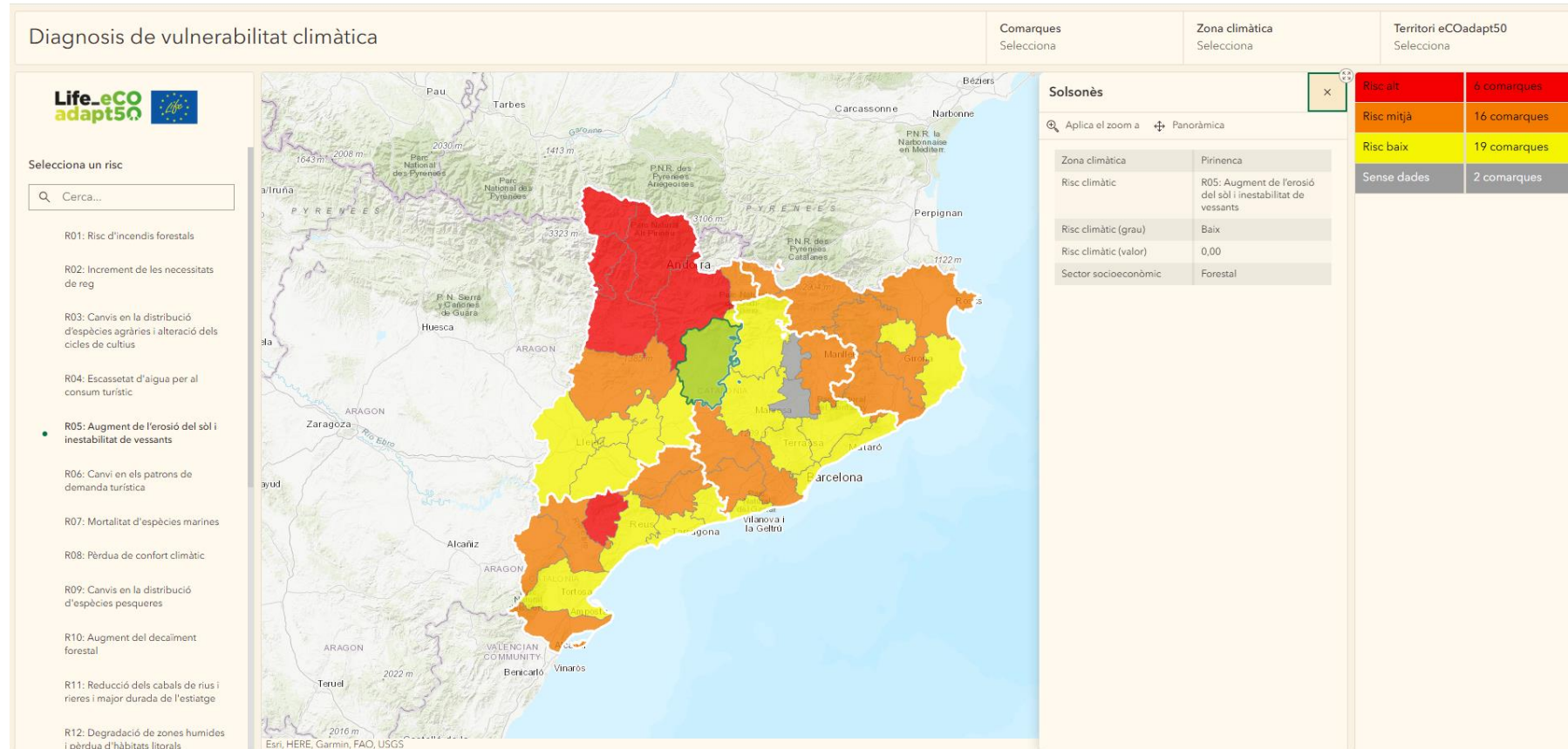

05. Diagnosi de la vulnerabilitat: resultats

DIAGNOSIS DE RISCOS I VULNERABILITATS

05. Diagnosi de la vulnerabilitat: resultats

<https://diba.maps.arcgis.com/apps/dashboards/87ef24cc9ed742f09e2356658f48bd6f>

06. Casos d'èxit

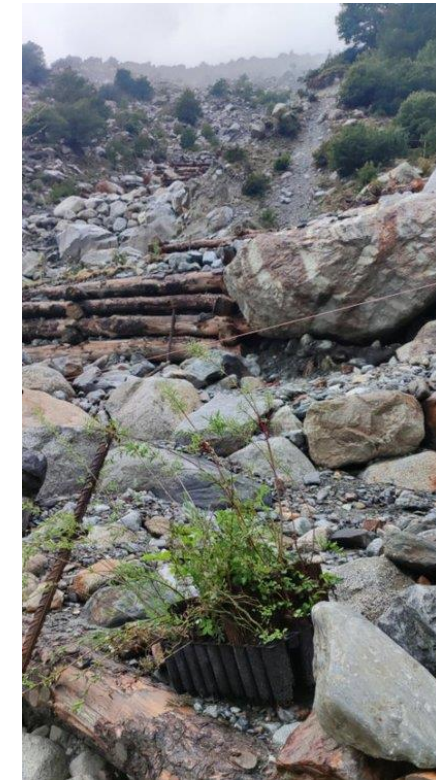

Solucions Basades en la Natura al barranc de l'Esvomegada d'Erill la vall (Vall de Boí, Alta Ribagorça), per tal d'evitar l'erosió i els recurrents corrents d'arrossegalls sobre la zona periurbana

Té com a objectiu reduir el risc en zones de muntanya mitjançant l'aplicació de solucions basades en la natura.

Per reduir flux d'erosió:

- Construcció de murs krainer al talús i llera del barranc
- Plantació d'arbres autòctons

06. Casos d'èxit

Creació d'una incubadora per a la cria d'ostra de l'Ebre

Al Delta de l'Ebre es concentra el 98% de la producció de musclo de Catalunya.

Acció pilot per millorar l'adaptació de les activitats econòmiques endògenes del territori als nous escenaris climàtics. Cria de la llavor d'ostra diploide per evitar la dependència al mercat francès i incrementar la cadena de valor del producte, crear nova ocupació i fer més resiliència el sector davant els riscos del canvi climàtic.

Anàlisi de la viabilitat del cultiu i programes formatius.

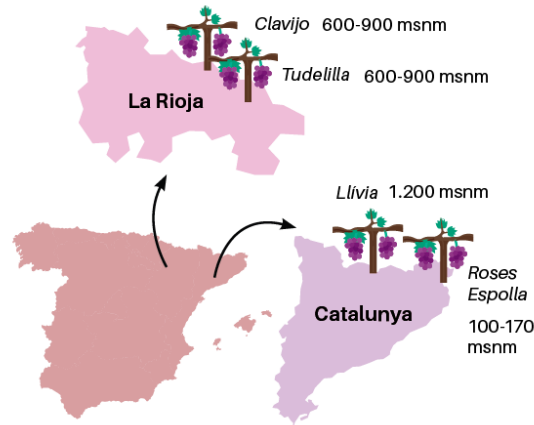

06. Casos d'èxit

Optimització i/o introducció de la vinya en l'agricultura de muntanya

Implementació de 5 proves pilot en un gradient que cobreix diferents condicions mediambientals i pràctiques agronòmiques per determinar quins són els factors més importants per l'adaptació d'aquest conreu en la muntanya mitjana.

	ZONA 1	ZONA 2	ZONA 3	ZONA 4	ZONA 5
Regió	Catalunya	Catalunya	La Rioja	La Rioja	Catalunya
Situació	Costanera	Costanera	En alçada	En alçada	En alçada
Clima	Mediterrani	Mediterrani	Mediterrani continental	Mediterrani continental	Mediterrani amb influència alpina
TMA	16°C	16°C	10°C	15°C	9 °C
PA	546 mm	621 mm	843 mm	400 mm	579 mm
Altitud	100-120 msnm	150-170 msnm	600-900 msnm	600-900 msnm	1.200 msnm
Metedologia	Implantació de coberta vegetal	Morfologia del terreny i sistema de formació de la vinya	Morfologia del terreny, altitud i cobertes vegetals	Implantació de coberta vegetal en vinyes de diferents edats	Transformació d'antics conreus i pastures en vinyes

TMA = Temperatura mitjana anual; PA = Precipitació anual

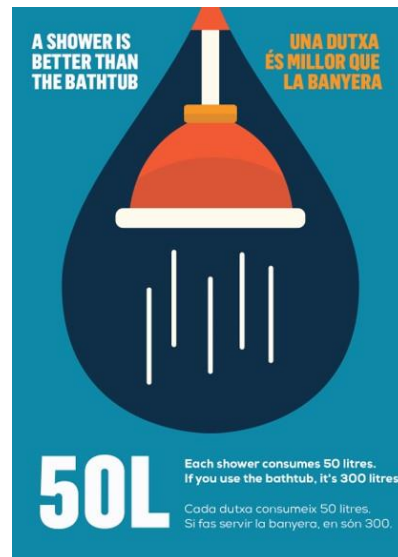
- Millora del paisatge en mosaic
- Augment de la diversitat d'hàbitats, i per tant, una reducció del risc d'incendis forestals
- Augment del contingut de matèria orgànica en les parcel·les on s'ha implementat la coberta vegetal
- Millora de la qualitat del sòl, que comporta un menor erosió i un augment de la productivitat
- Les parcel·les en pendent presenten una major erosió i impliquen un increment de les despeses

06. Casos d'èxit

Projecte Life Wat'savereuse (2020-2023)

Projecte d'estalvi i reutilització de l'aigua, adreçat principalment al sector turístic. L'objectiu és explicar els beneficis de la legislació sobre l'aigua i les iniciatives nacionals per promoure l'estalvi, la reutilització i l'economia circular en el consum d'aigua. **Material de sensibilització en 38 cadenes hoteleres i 173 Oficines de turisme.**

Moltes gràcies!

05. Conclusions de la dinàmica participativa

● 1. Implicació social i econòmica. Mobilització d'agents i ciutadania als Living Labs

1. Elements que funcionen i afavoreixen la implicació

- Institucions obertes a la innovació social: Quan les administracions i entitats públiques s'impliquen activament en impulsar la innovació social, legitimen i faciliten el desplegament d'aquestes dinàmiques, generant entorns més permeables i inclusius.
- Retorns tangibles i visibles: Mostrar resultats concrets (encara que siguin inicials o parcials) genera confiança. A més, els intangibles com el coneixement compartit, les connexions personals o la sensació de pertinença també compten.
- Llenguatge comú i confiança: Construir un marc compartit de valors i un relat accessible és fonamental per fer emergir lideratges locals i facilitar que el territori se senti interpel·lat i protagonista.
- Compensacions i reconeixements adaptats: Bons càterings, compensacions simbòliques o econòmiques, coneixement, reconeixement públic, espais per al networking i horaris empàtics contribueixen al benestar i compromís dels participants.
- Espais informals i rellevants per al territori: Utilitzar bars, centres cívics, instituts o llocs habituals de trobada afavoreix una participació més natural i propera.

05. Conclusions de la dinàmica participativa

● 1. Implicació social i econòmica. Mobilització d'agents i ciutadania als Living Labs

1.1. Elements que funcionen i afavoreixen la implicació

- Participació real en la governança: Involucrar persones del territori en el disseny, presa de decisions i desenvolupament del projecte facilita l'arrelament i l'eficàcia dels processos.
- Dinàmiques de cocreació basades en prototips: Treballar a partir de productes mínims viables i no sobreexigir processos analítics complexos permet validar i avançar amb més fluïdesa.
- Facilitació i metodologies vives: Disseny de sessions atractives, espais cuidats i metodologies que generin dinamisme i gaudi, més enllà de l'assoliment de resultats immediats.
- Seguiment i continuïtat: Donar traçabilitat i continuïtat als processos, tant des del vessant informatiu com des de jornades més lúdiques, genera cohesió i compromís.
- Narrativa connectada amb la realitat: Adaptar el llenguatge al públic i aprofitar moments clau del territori (com ara un incendi o un canvi sobtat) pot actuar com a catalitzador.
- Construcció de comunitats i xarxes: Promoure la creació de comunitats innovadores en diversos punts del territori i facilitar el creuament d'experiències enriqueix i multiplica l'impacte.

05. Conclusions de la dinàmica participativa

● 1. Implicació social i econòmica. Mobilització d'agents i ciutadania als Living Labs

1.2. Aspectes que no funcionen o dificulten la implicació

- Procés de cocreació extractivista: Quan es demana implicació al territori sense retorns clars, transparència o capacitat real de decisió, es genera desafecció i cansament.
- Participació limitada als mateixos actors: Sovint són els mateixos tècnics o perfils els que participen, i això limita la representativitat i la capacitat transformadora de les dinàmiques.
- Manca de cultura de col·laboració i pacte: La falta d'espais habituals de cooperació entre sectors i la desconexió entre àmbits (productiu, ambiental, social...) frena el potencial col·lectiu.
- Sectors amb alta càrrega de feina i poca diversitat: En especial, sectors masculinitzats i amb mitjanes d'edat elevades tenen més dificultat per participar activament en processos oberts i participatius.
- Àmbits territorials i temàtics massa amplis: La dispersió geogràfica i la varietat d'enfocaments (massa sectors alhora) poden diluir els esforços i dificultar la coordinació i l'impacte.
- Falta de planificació i comunicació prèvia: La manca d'anticipació en les convocatòries o la poca claredat dels objectius pot desincentivar la participació.

05. Conclusions de la dinàmica participativa

● 1. Implicació social i econòmica. Mobilització d'agents i ciutadania als Living Labs

1.3. Reptes i oportunitats de millora

- Construir una cultura del pacte territorial: Cal generar hàbits i espais de trobada que afavoreixin la cultura de la col·laboració, des de la base.
- Ampliar i diversificar els perfils participants: Impulsar mecanismes per implicar actors diversos i menys habituals en aquests processos: joves, dones, sector primari, agents culturals, etc.
- Fer créixer el lideratge distribuït: Detectar i acompanyar persones amb capacitat d'arrossegament local que puguin fer d'amplificadors de les iniciatives.
- Adaptar els ritmes i llenguatges al territori: Dissenyar processos més flexibles, arrelats i comprensibles, que permetin avançar en espiral, aprenent sobre la marxa i adaptant-se a la realitat.
- Consolidar espais d'innovació en el territori: Integrar la innovació i la participació en espais ja existents (FPs, centres educatius, cooperatives, etc.) per tal que siguin sostenibles en el temps.
- Fer que la cocreació sigui divertida i significativa: Posar en el centre la confiança, la interacció, el gaudi i la capacitat de fer coses conjuntament, com a motor principal dels processos participatius.

05. Conclusions de la dinàmica participativa

● 2. Acció pel clima. Identificació d'accions d'abast territorial ampli

El potencial de la ramaderia i l'agricultura regenerativa. S'ha citat l'exemple de Mas la Sala

Recuperació de varietats més adaptades als extrems climàtics. S'han citat els exemples dels projectes de la vinya i l'olivera que porta l'Eugeni Ordeig.

Recuperació de parets i estructures de pedra seca com a element de prevenció de l'erosió i la captació d'aigua.

Confort climàtic en espais públics i establiments turístics, tant des de la perspectiva del refugi climàtic com de l'estalvi energètic i hídric.

Comunitats energètiques locals, malgrat presentar procediments administratius relativament lents i una necessitat de generar consensos que pot ser difícil.

Introducció de varietats d'herbes autòctones a la cuina per tornar a donar valor als productes derivats dels boscos

Sensibilitat ambiental pel Canvi Climàtic i educació pel desenvolupament sostenible. Com a exemple s'ha mencionat l'scape room d'emergència climàtica de la Diputació de Tarragona.

Polítiques de regulació del turisme a nivell supramunicipal

05. Conclusions de la dinàmica participativa

● 2. Acció pel clima. Identificació d'accions d'abast territorial ampli

Gestió de l'aigua en zones de costa. S'ha citat l'exemple de les auditories hídriques a les confraries de pescadors del l'àmbit del GALPCB i les proves pilot, i l'exemple de les dessaladores en embarcacions.

Gestió de la biomassa a escala local, a través de la creació de centres logístics i l'incentiu de la demanda amb projectes que en consumeixin (per exemple, calderes municipals). S'ha citat l'exemple de la mancomunitat de municipis de la biomassa del Berguedà i l'exemple del Consorci de la Serra de Llaberia.

Plantacions de pi pinyer empeltat, molt adaptat a la sequera i productiu.

Reintroducció d'espècies autòctones.

Transferència de tecnologia i models agrícoles. S'ha citat un model de captació d'aigües pluvials que s'usa al Perú.

Models financers i d'assegurances vinculats al mapa de vulnerabilitats i riscos climàtics

En alguns casos es fa difícil conceptualitzar com s'executarien aquestes accions en el marc del Life

05. Conclusions de la dinàmica participativa

3. Networking. Aliances estratègiques i connexió amb altres projectes

3.1. Aliances estratègiques

- Sectors socioeconòmics cooperatius i comunitaris vinculats al sector energètic
- Cooperatives de consumidors
- Cooperatives agràries
- Escoles i universitats (professors i estudiants)
- Associacions del tercer sector ambiental (XCN)
- Centres i instituts d'investigació (i.e. CREAF)
- Altres projectes o entitats socials
- CTFC no pot ser contractar perquè ja és soci
- Altres projectes d'adaptació que no siguin el nostre Life
- Associacions vinculades al sector productiu (i.e. Àgora Regenerativa)
- Coordinació interna entre departaments de la Generalitat

05. **Conclusions de la dinàmica participativa**

● 3. Networking. Aliances estratègiques i connexió amb altres projectes

3.2. Sinergies amb altres xarxes i projectes

- Espai de coordinació de projectes: generar espais o estructures en les que es pugui intercanviar informació
- Meses de treball (governança) que integrin els sectors públics i privats
- Promoure l'intercanvi de diferents sectors en els que s'exposin problemàtiques en comú i es puguin cercar solucions conjuntament
- Els espais de cooperació / sinèrgia haurien de contemplar la diversitat de poder entre la diversitat d'actors i la ideologia dels mateixos (facilitar la col·laboració).

3.3. Mecanismes a potenciar i aspectes a millorar

- Espais que permetin millorar la gestió dels temps dels projectes (coordinació horària)
- Millorar la comunicació i la comprensió de part d'actors que executen un projecte en relació als que participen (per exemple amb els productors del sector primari i les seves necessitats).
- Aterrar els projectes al territori: necessitat de generar més connexió i proximitat amb els actors locals (importància de les associacions, com Àgora).
- Actors desgastats per: 1) cansament per la quantitat de projectes amb els que participen; 2) falta de transparència en els processos; 3) falta d'ajuts.
- Coordinació de projectes en els que s'involucrin a territoris específics en els que s'unifiquin, simplifiquin i comparteixin informació entre projectes (per a reduir la fatiga entre actors).

05. **Conclusions de la dinàmica participativa**

5. Aprenentatge col·lectiu. Les trobades interterritorials com a espais d'impacte

- Si la trobada és massa tècnica en relació a la gestió del projecte els agents socioeconòmics difícilment es senten apel·lats.
- Quin és el públic objectiu de les trobades? Quin hauria de ser el sentit de les trobades?
- Qüestions tècniques s'han de tractar, però són les trobades els espais per tractar-les?
- Si convidem a actors socioeconòmics, tenim clar quin serà el seu rol? Què s'emportarà de la trobada?
- Cal buscar espais on generar consensos i dir la seva opinió. Es poden buscar iniciatives exemplars, però cal seleccionar-les bé per tal d'implementar metodologies que incentivin el diàleg.
- Molt important el treball previ de difusió per a incentivar la participació a les jornades, i també un procés d'assessorament als possibles ponents per tal de què vegin que tenen beneficis de participar a la jornada.
- Fer alguna trobada presencial de tècnics, i fer una jornada més enfocada a intercanvi d'experiències d'èxit als territoris.
- Seria útil disposar d'un directori de contactes dels participants de les jornades (amb foto).

05. **Conclusions de la dinàmica participativa**

● 4. Governança. Reptes i propostes per a la política pública.

4.1. Enfocament local i participatiu

- Cal donar suport real als nivells locals, afavorint enfocaments bottom-up.
- L'implicació ciutadana ha de ser real i significativa, tant en la implementació com en la presa de decisions.
- Els Living Labs només funcionen si la gent s'hi sent partícip i s'ho creu.

4.2. Funció dels Living Labs

- Han de ser espais col·lectius on compartir experiències, especialment aquelles difícils o fallides, no només els èxits.
- Són laboratoris d'innovació i aprenentatge mutu, fonamentats en l'experiència pràctica.

4.3. Perspectiva interseccional

- Cal posar èmfasi en les interseccions entre gènere, territori, condicions socials i altres eixos de vulnerabilitat.
- Reconèixer la diversitat de llocs humans i realitats territorials com a clau per a una adaptació efectiva.

05. **Conclusions de la dinàmica participativa**

● 4. Governança. Reptes i propostes per a la política pública.

4.4. Finançament i col·laboració

- És essencial garantir finançament estable i continuat per a les accions dels Living Labs.
- Cal fomentar la col·laboració entre Living Labs i altres associacions o iniciatives, tant a escala local com comparativa/internacional.

4.5. Treball en xarxa i reconeixement

- Els Living Labs han de funcionar en xarxa, compartint coneixement, eines i recursos. Aquest treball en xarxa permet reconeixement mutu i visibilitat, potenciant l'impacte global de les accions locals

4.6. Finançament i marc legislatiu

- Cal reforçar el suport financer als ajuntaments per desenvolupar projectes d'adaptació.
- Es detecta que la legislació actual sovint no acompanya i no facilita l'acció climàtica local; és necessari crear marcs legals estables i estructurals que evitin l'arbitrarietat i dotin de continuïtat als projectes.
- Les subvencions dels fons climàtics han estat ben rebudes i amb molta demanda, però, estaven pensades per a projectes públics municipals, i no cobriren iniciatives privades (ex. arreglar una vinya individual), mostrant la tensió entre l'interès col·lectiu i el particular.
- Cal incrementar el pressupost per permetre una adaptació efectiva i sostenible.

05. **Conclusions de la dinàmica participativa**

● 4. Governança. Reptes i propostes per a la política pública.

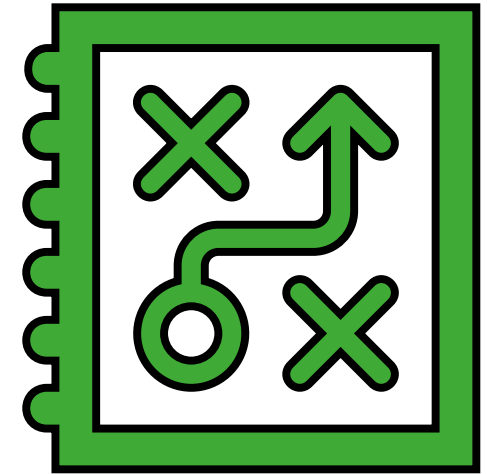
4.7. Capacitats locals, burocràcia i saturació de Living Labs

- Enfortir els equips tècnics locals, no només les competències: es proposa fer-ho a escala supralocal (ex. comarcal) per optimitzar recursos.
- És fonamental reduir la burocràcia, especialment relacionada amb la Llei de contractes, per accelerar l'execució de projectes.
- Es detecta que l'impuls dels Living Labs sovint respon a voluntats polítiques o modes, amb el risc de: Massificació i saturació que redueix l'impacte real.
- Desconnexió amb la ciutadania per excés de formats similars. Per evitar això, caldria estructurar i coordinar millor els Living Labs, aprofitant el seu potencial com a espais de participació ambiciosa i coneixement compartit

06. Experiències pràctiques

**De les diagnosis de vulnerabilitats
als plans d'acció**

Guillem Bagaria, tècnic del projecte a ARCA i
responsable del WP 5 del Life eCOadapt50

Context

- Previsió de l'elaboració de plans d'acció territorials per a l'adaptació climàtica prèviament a la implementació d'accions.
- Desacoblament dels temps previstos en el projecte per retards en algunes tasques:
 - Living labs en funcionament des de finals de 2023.
 - Inici d'accions demostratives a març de 2024.
 - Diagnòstic de vulnerabilitat des d'agost de 2024.
- Inici del debat sobre l'elaboració dels plans d'acció a l'últim living lab conjunt de novembre de 2024.

Objectius

- **Dirigir el debat** en els living labs cap a les prioritats del territori.
- **Facilitar la cocreació** a partir d'un marc de treball més focalitzat en les necessitats del territori i en el bé comú.
- **Recopilar i ordenar les accions** demostratives executades i proposades.
- Donar una visió de quines **necessitats estan més o menys cobertes** per les accions proposades i executades.
- **Detectar temàtiques en què caldria inspiració** externa al territori.

Reptes

- **Dedicació important** de temps i esforç.
- **Aterrar les diagnosis de vulnerabilitat** a les particularitats de cada territori.
- Alinear el pla d'acció amb **altres planificacions** del territori.
- Fer-ne un **document útil**, pràctic i àgil d'actualitzar.
- Realitzar **canvis en la dinàmica de funcionament dels living labs** que ja estava acordada i instaurada amb els agents locals.

Procediment

URV + DIBA + ARCA

- **Conceptualització** dels plans d'acció com a eina dinàmica, a partir de l'experiència del LIFE Clinomics i dels living labs del LIFE eCOadapt50.
- Elaboració d'una **plantilla** per a facilitar l'elaboració i actualització dels plans d'acció, i el seguiment de les accions i la seva execució.
- **Prova pilot** de pla d'acció del Camp de Tarragona, amb el Consorci Leader de Desenvolupament Rural del Camp.
- **Suport a l'elaboració** de plans d'acció d'un total de 5 Grups d'Acció Local: CLDRC, CLPO, ALP, ALRGB i LCC.

Elaboració d'un pla d'acció

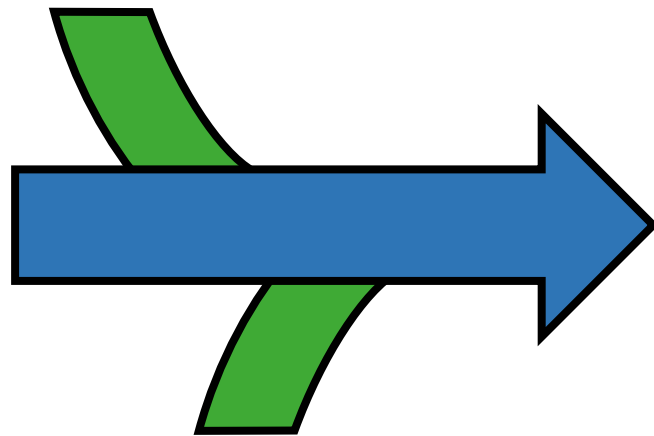
1. Extreure riscos principals de les diagnosis de vulnerabilitat, identificant les zones del territori on apliquen.
2. Contrastar i adaptar els riscos segons el coneixement local.
3. Desgranar els riscos en impactes potencials més concrets.
4. Identificar reptes i oportunitats per a l'adaptació climàtica, relacionats amb els impactes definits, tenint en compte altres documents del territori.
5. Definir eixos d'acció que siguin transversals entre impactes, considerant també reptes i oportunitats.
6. Validar els eixos d'acció amb el living lab.
7. Construir el pla d'acció, vinculant les accions ja rebudes als eixos definits i als impactes als que responen.
8. Identificar impactes i/o eixos que no queden coberts amb les accions actuals.
9. Mantenir actualitzat el pla d'acció segons l'estat de les accions.

Elaboració d'un pla d'acció

**DIAGNOSIS DE
VULNERABILITAT**

**CONTEXT I
CONEIXEMENT LOCAL**

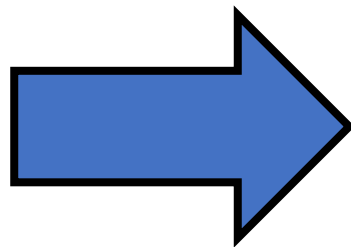
**IMPACTES
CONCRETS**

**RISCOS NO CONTEMPLATS
(p.ex. biodiversitat, condicions de treball...)**

Elaboració d'un pla d'acció

Risc d'incendi
forestal (R01)

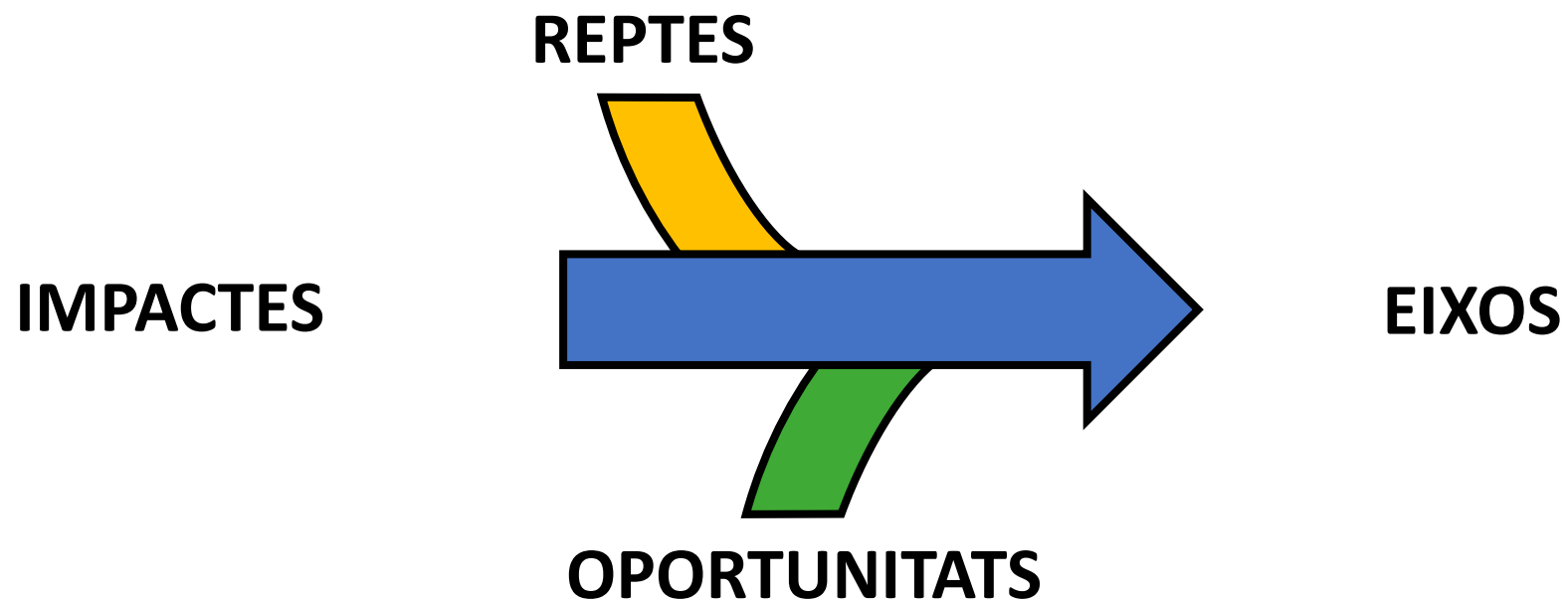
Masses forestals denses i contínues,
pràcticament sense gestió forestal, vulnerables
a incendis forestals ubicades al sud de les
comarques del Segrià, Les Garrigues i l'Urgell

NOU!

Empitjorament de les condicions de treball al
camp degut a la calor

Elaboració d'un pla d'acció

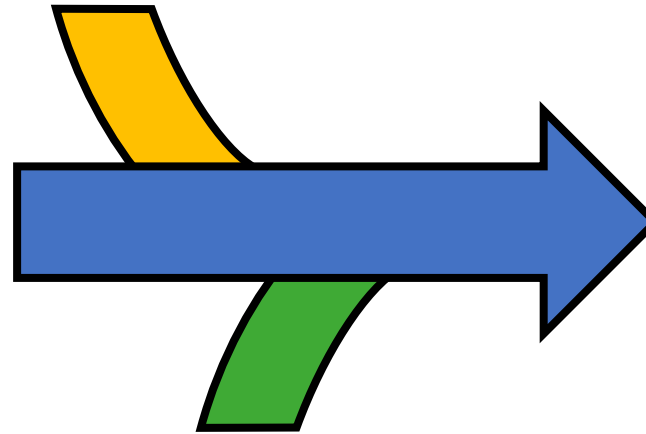

Elaboració d'un pla d'acció

Increment de l'estrès hídric dels cultius, fent inviables alguns dels conreus actuals en condicions habituals (Priorat) o en condicions de sequera perllongada i ús intensiu dels aqüífers (Conca de Barberà, Alt Camp i Baix Camp)

Falta de canals ben estructurats per a facilitar la transformació i distribució agroalimentària (anàlisi FARO EDL CLDRC)

Dinamització i posada en valor de les cooperatives agràries tradicionals (acció 1.2.4 EDL CLDRC)

QUÈ

Foment de varietats (noves o tradicionals), cultius (agrícoles o agroforestals) i tècniques agrícoles més adaptades a condicions de major temperatura i escassetat d'aigua, que integrin la

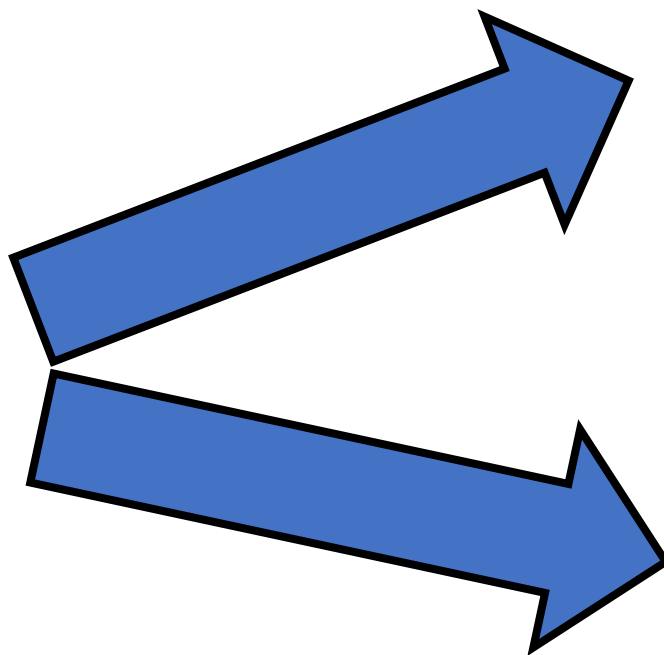
biodiversitat, tot promovent el consum de proximitat, la transformació de productes amb valor afegit, l'enxarxament en espais de producció i distribució compartits (que permetin l'accés a productes locals de qualitat), i el vincle amb la restauració, l'accés a la terra, l'emprenedoria i les cooperatives agràries

COM

Elaboració d'un pla d'acció

ACCIÓ

**VINCULACIÓ A
EIX**

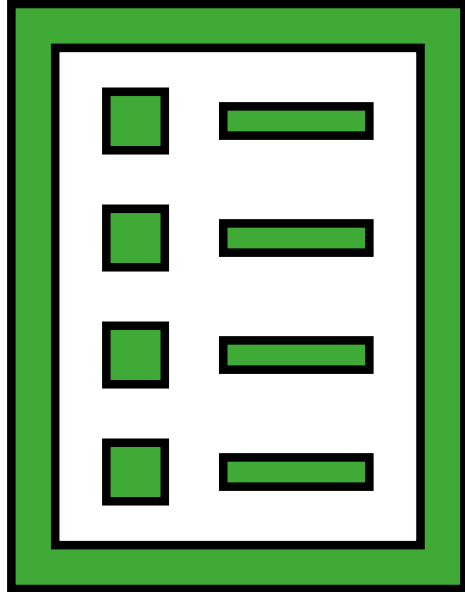
**VINCULACIÓ A
IMPACTE
PRINCIPAL**

Consideracions finals

- El pla d'acció és un **document dinàmic**, una **eina de gestió**, per a portar un control de l'estat de les accions i del grau de resposta als impactes potencials detectats al territori.
- El document s'haurà d'anar **completant** amb noves propostes d'accions, i **actualitzant** a mesura que es vagin seleccionant o implementant aquestes.
- És un document obert a **revisió contínua** en tot el seu procés (des de la identificació de riscos i impactes fins a la definició d'accions).

06. Experiències pràctiques

Pla d'acció d'adaptació al canvi climàtic del Camp

Maria Casanovas, tècnica del Consorci
Leader del Camp

**LEADER
delCamp**

Alt Camp
Baix Camp
Baix Penedès
Conca de Barberà
Priorat
Tarragonès

www.leaderdelcamp.cat

[illegible]

ANEXE D'INDICATEURS DE L'EFFICACIETAT DE MANEJAMENT DEL RISC, DEL CONJUNT D'USUARIS DEL SERVEI				
Objectiu General: <i>Minimitzar la vulnerabilitat i maximitzar l'opertivitat i resiliència, del subsector i transformacions del territori, davant les amenaces i riscos, mitjançant la gestió del risc i la reducció de la vulnerabilitat dels seus habitants d'aquesta zona rural.</i>				
Objectiu General: <i>Minimitzar la vulnerabilitat i maximitzar l'opertivitat i resiliència, del subsector i transformacions del territori.</i>	Objectiu General: <i>Minimitzar la vulnerabilitat i maximitzar l'opertivitat i resiliència, del subsector i transformacions del territori.</i>	Objectiu General: <i>Minimitzar la vulnerabilitat i maximitzar l'opertivitat i resiliència, del subsector i transformacions del territori.</i>	Objectiu General: <i>Minimitzar la vulnerabilitat i maximitzar l'opertivitat i resiliència, del subsector i transformacions del territori.</i>	Objectiu General: <i>Minimitzar la vulnerabilitat i maximitzar l'opertivitat i resiliència, del subsector i transformacions del territori.</i>
Objectiu Operatiu 1.1: <i>Aplicar les mesures de prevenció i protecció en àrees rurals.</i>	Objectiu Operatiu 1.2: <i>Aplicar les mesures de prevenció i protecció en àrees rurals.</i>	Objectiu Operatiu 1.3: <i>Aplicar les mesures de prevenció i protecció en àrees rurals.</i>	Objectiu Operatiu 1.4: <i>Aplicar les mesures de prevenció i protecció en àrees rurals.</i>	Objectiu Operatiu 1.5: <i>Aplicar les mesures de prevenció i protecció en àrees rurals.</i>
Objectiu Operatiu 2.1: <i>Formar a la gent gran i augmentar el seu nivell de capacitat.</i>	Objectiu Operatiu 2.2: <i>Formar a la gent gran i augmentar el seu nivell de capacitat.</i>	Objectiu Operatiu 2.3: <i>Formar a la gent gran i augmentar el seu nivell de capacitat.</i>	Objectiu Operatiu 2.4: <i>Formar a la gent gran i augmentar el seu nivell de capacitat.</i>	Objectiu Operatiu 2.5: <i>Formar a la gent gran i augmentar el seu nivell de capacitat.</i>
Objectiu Operatiu 3.1: <i>Realitzar cursos de formació i capacitar a la gent gran i augmentar el seu nivell de capacitat.</i>	Objectiu Operatiu 3.2: <i>Realitzar cursos de formació i capacitar a la gent gran i augmentar el seu nivell de capacitat.</i>	Objectiu Operatiu 3.3: <i>Realitzar cursos de formació i capacitar a la gent gran i augmentar el seu nivell de capacitat.</i>	Objectiu Operatiu 3.4: <i>Realitzar cursos de formació i capacitar a la gent gran i augmentar el seu nivell de capacitat.</i>	Objectiu Operatiu 3.5: <i>Realitzar cursos de formació i capacitar a la gent gran i augmentar el seu nivell de capacitat.</i>
Objectiu Operatiu 4.1: <i>Aplicar les mesures de prevenció i protecció en àrees rurals.</i>	Objectiu Operatiu 4.2: <i>Aplicar les mesures de prevenció i protecció en àrees rurals.</i>	Objectiu Operatiu 4.3: <i>Aplicar les mesures de prevenció i protecció en àrees rurals.</i>	Objectiu Operatiu 4.4: <i>Aplicar les mesures de prevenció i protecció en àrees rurals.</i>	Objectiu Operatiu 4.5: <i>Aplicar les mesures de prevenció i protecció en àrees rurals.</i>
Objectiu Operatiu 5.1: <i>Aplicar les mesures de prevenció i protecció en àrees rurals.</i>	Objectiu Operatiu 5.2: <i>Aplicar les mesures de prevenció i protecció en àrees rurals.</i>	Objectiu Operatiu 5.3: <i>Aplicar les mesures de prevenció i protecció en àrees rurals.</i>	Objectiu Operatiu 5.4: <i>Aplicar les mesures de prevenció i protecció en àrees rurals.</i>	Objectiu Operatiu 5.5: <i>Aplicar les mesures de prevenció i protecció en àrees rurals.</i>

[illegible]

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural

FITXA DIAGNOSI FORESTAL
**CONSORCI LEADER DE DESENVOLUPAMENT
 RURAL DEL CAMP**

2024

Diagnosi de la vulnerabilitat climàtica
dels territoris del projecte "LIFE
eCOadapt50 Co-creation of strategic
action for climate change adaptation
of territories and local economies"

Consorti Leader de Desenvolupament Rural del Camp
(CLDRC)

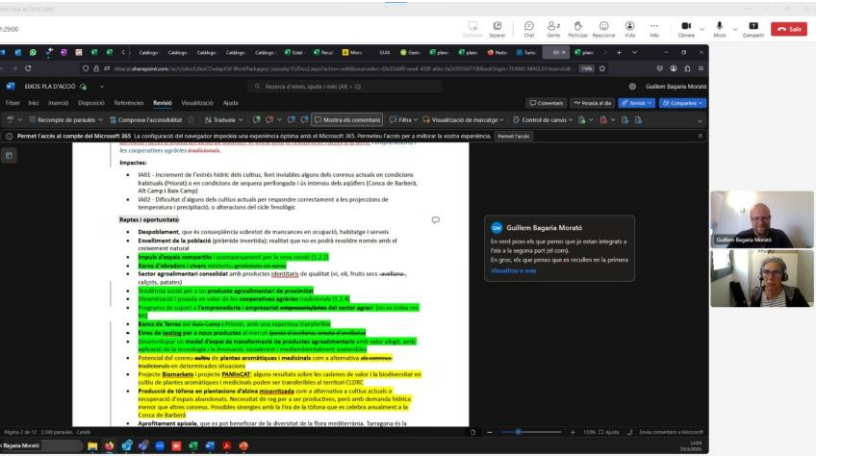
EXP. AG-2023-167 Lot 2, 3
Juliol de 2024

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural

Life_eCO
adapt50

Co-funded by the
European Union

[illegible]

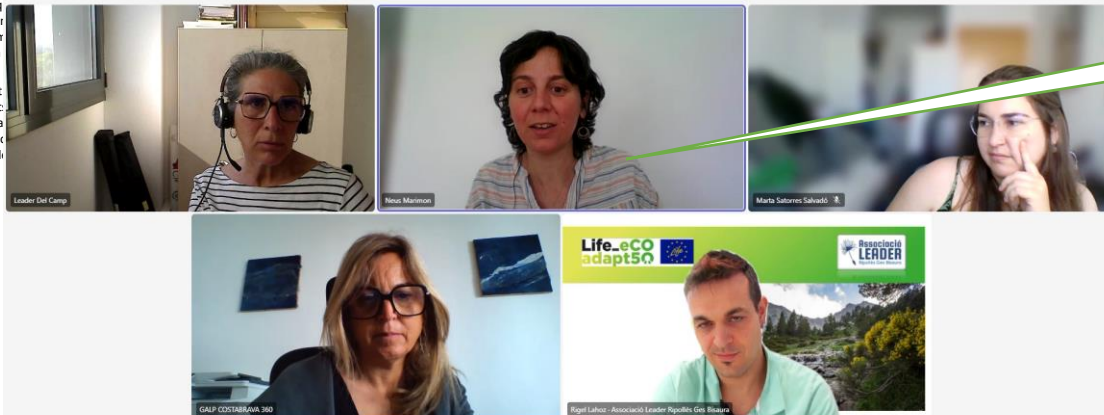
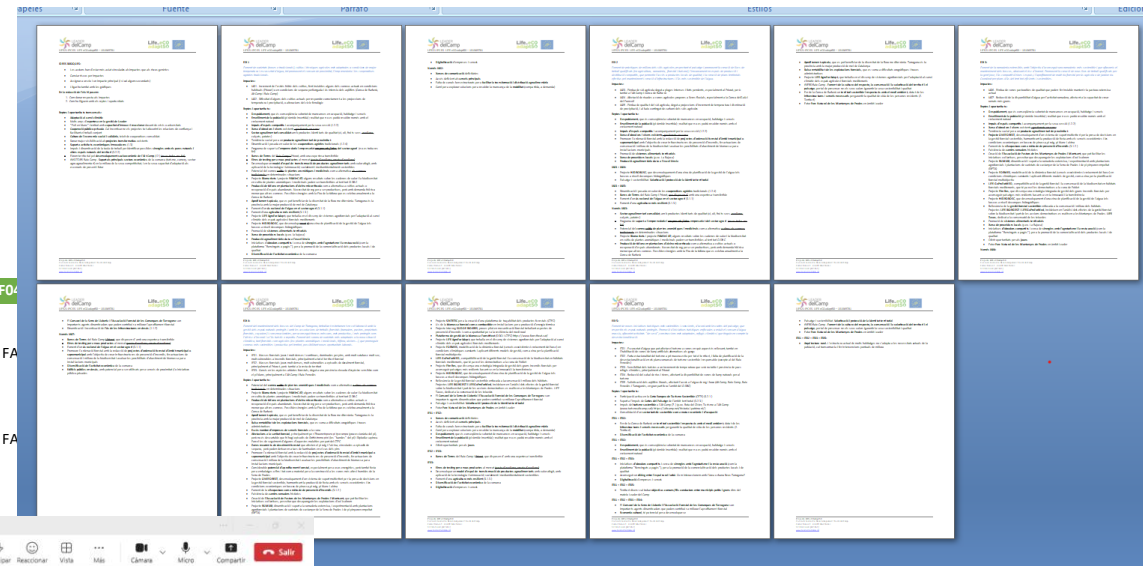

Pla d'acció d'adaptació al canvi climàtic del Camp

EIX	CODI_EIX	IA01	IA02	IA03	IA04	IA05	IA06	IA07	IA08	IA09	IA10	IF01	IF02	IF03	IF04
EIX 1. Foment de varietats (noves o tradicionals), cultius (agrícoles o agroforestals) i tècniques agrícoles més adaptades a condicions de major temperatura i escassetat d'aigua, que integrin la biodiversitat, tot promovent el consum de proximitat, la transformació de productes amb valor afegit, l'enxarxament en espais de producció i distribució compartits (que permetin l'accés a productes locals de qualitat). L'el vincle amb la restauració, l'accés a la terra, l'emprenedoria i les cooperatives agràries.	E01	CERT	CERT	FALS	FALS	FALS	FALS	FALS	CERT	CERT	CERT	FALS	FALS	FALS	FA
EIX 2. Foment de pràctiques de millora i retenció dels sòls agrícoles, potenciant la biodiversitat, valoritzant el paisatge i fomentant la identitat territorial, promovent la creació de llocs de treball qualificats, la creació de plans territorials efectius pel manteniment i creació d'infraestructures, i l'ús més racional de l'aigua.	E02	FALS	FALS	CERT	CERT	CERT	FALS	FALS	FALS	FALS	FALS	FALS	FALS	FALS	FA
EIX 3. Foment de la ramaderia extensiva, especialment d'oví i cabrum, amb l'objectiu d'aconseguir una ramaderia adaptada a la disponibilitat d'aigua i a la baixa producció de les zones pasturables i que afavoreixi el mosaic agroforestal, tot promovent la creació de nous llocs de treball per la jove, l'enxarxament entre ramaders per a la gestió pastoral i la recuperació d'infraestructures desús, coordinada amb la planificació forestal, l'ús compartit d'eines, espais i distribució (que incentivi l'accés a productes locals de qualitat).	E03														

EIX 4. Foment de la resiliència dels boscos del Camp de Tarragona vers al canvi climàtic, treballant estretament en col·laboració amb la gestió dels espais naturals protegits i amb altres agents implicats en la gestió d'ecosistemes forestals i del mosaic agroforestal (ramaders, pastors, propietaris forestals, agricultors, caçadors, entitats conservacionistes, administracions públiques, etc.) per aconseguir boscos més sans, més productius, més madurs, i més protegits en l'alt risc d'incendis forestals, les pressions de l'ús turístic o esportiu, i promovent l'ordenació forestal conjunta i l'aprofitament de la matèria forestal per a biomassa (per exemple, en instal·lacions municipals) i per a ús agrícola i jardineria.

EIX 5. Foment de noves iniciatives turístiques i esportives més sostenibles i conscients, tenint compte l'escassetat d'aigua, la pèrdua de confort en situacions de calor extrema (per visitants i treballadors) i la necessitat de desestacionalització, d'acord amb les cartes del paisatge i la Carta Europea de Turisme Sostenible, i que respectin i valorin els espais naturals protegits, el territori i la cultura local i el paisatge i promoguin la reconexió entre l'espai rural i urbà proper a partir de la creació de vincles amb els projectes arrelats de producció d'aliments.

Life_eCO
adapt50

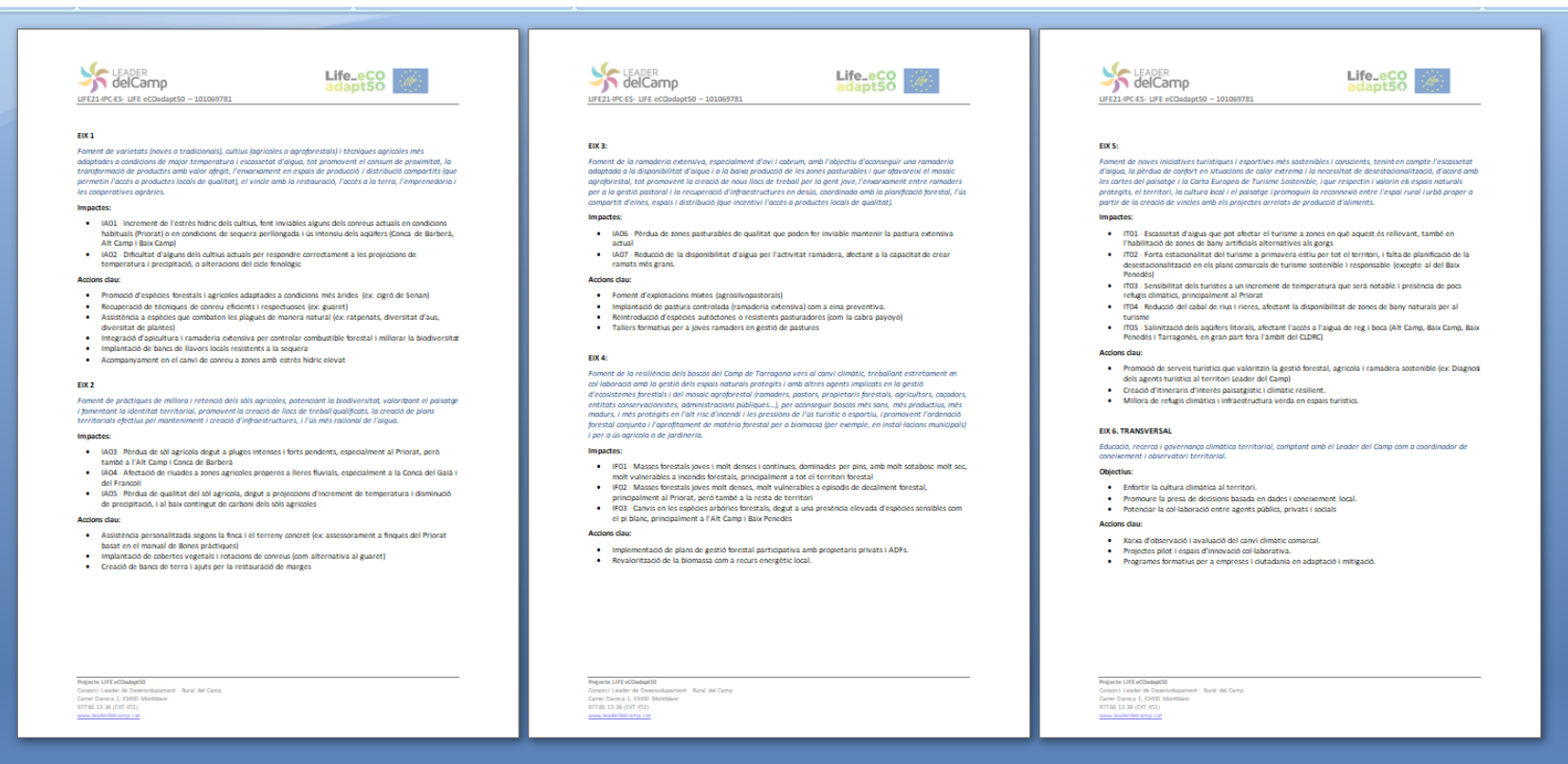
Co-funded by the
European Union

Pla d'acció d'adaptació al canvi climàtic del Camp

Els 5 eixos tal com es van presentar a les 2 darreres taules territorials (30/05 i 11/06).

Incorporem els impactes per al nostre territori (que també figuraran a les fitxes de les accions) i exemples d'accions

Pla d'acció d'adaptació al canvi climàtic del Camp

EIX 1

Foment de varietats (noves o tradicionals), cultius (agrícoles o agroforestals) i tècniques agrícoles més adaptades a condicions de major temperatura i escassetat d'aigua, que integrin la biodiversitat, tot promovent el consum de proximitat, la transformació de productes amb valor afegit, l'enxarxament en espais de producció i distribució compartits (que permetin l'accés a productes locals de qualitat), i el vincle amb la restauració, l'accés a la terra, l'emprenedoria i les cooperatives agràries.

Impactes:

- IA01 - Increment de l'estrès hídric dels cultius, fent inviables alguns dels conreus actuals en condicions habituals (Priorat) o en condicions de sequera perllongada i ús intensiu dels aqüífers (Conca de Barberà, Alt Camp i Baix Camp)
- IA02 - Dificultat d'alguns dels cultius actuals per respondre correctament a les projeccions de temperatura i precipitació, o alteracions del cicle fenològic, amb pèrdua de zones òptimes agrícoles
- IA08- Disminució dels serveis ecosistèmics per a l'activitat agrària (pol·linització, control de plagues, biodiversitat cultivada, eutrofització, fauna, etc.)
- IA09 - Empitjorament de les condicions de treball al camp degut a la calor
- IA10 - Encariment de les pòlisses en el sector agrícola degut a fenòmens meteorològics extrems (riuades, glaçades tardanes, calor extrem, sequera...). Augment de la perillositat de finançament per les entitats bancàries.

Pla d'acció d'adaptació al canvi climàtic del Camp

EIX 1

Foment de varietats (noves o tradicionals), cultius (agrícoles o agroforestals) i tècniques agrícoles més adaptades a condicions de major temperatura i escassetat d'aigua, que integren la biodiversitat, tot promovent el consum de proximitat, la transformació de productes amb valor afegit, l'enxarxament en espais de producció i distribució compartits (que permetin l'accés a productes locals de qualitat), i el vincle amb la restauració, l'accés a la terra, l'emprenedoria i les cooperatives agràries.

Impactes:

- IA01 - Increment de l'estrès hídric dels cultius, fent inviables alguns dels conreus actuals en condicions habituals (Priorat) o en condicions de sequera perllongada i ús intensiu dels aqüífers (Conca de Barberà, Alt Camp i Baix Camp)
- IA02 - Dificultat d'alguns dels cultius actuals per respondre correctament a les projeccions de temperatura i precipitació, o alteracions del cicle fenològic, amb pèrdua de zones òptimes agrícoles
- IA08- Disminució dels serveis ecosistèmics per a l'activitat agrària (pol·linització, control de plagues, biodiversitat cultivada, eutrofització, fauna, etc.)
- IA09 - Empitjorament de les condicions de treball al camp degut a la calor
- IA10 - Encariment de les pòlisses en el sector agrícola degut a fenòmens meteorològics extrems (riuades, glaçades tardanes, calor extrem, sequera...). Augment de la perillositat de finançament per les entitats bancàries.

VINCULACIÓ AMB IMPACTES CONCRETS

Life_eCO
adapt50

Co-funded by the
European Union

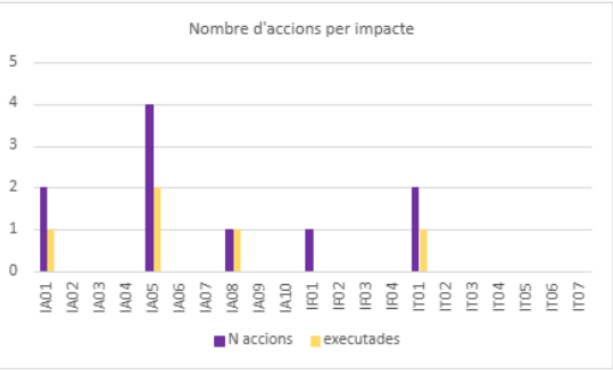
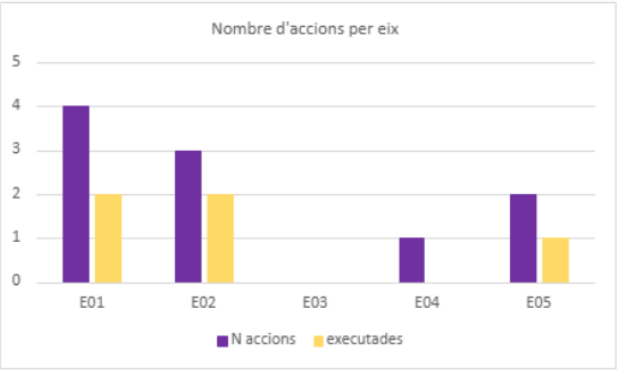

Pla d'acció d'adaptació al canvi climàtic del Camp

Per què serveix el Pla d'Acció?

El Pla d'Acció permet enquadrar en pocs eixos els riscos, impactes i oportunitats del territori.

Ens mostra també quins impactes i sectors estan més o menys treballats segons el nombre d'accions del *living-lab*:

ACCIÓ	CODI	ESTAT	SECTOR PRINCIPAL	ALTRES SECTORS	CODI_IMP	IMPACTE PRINCIPAL	ALTRES IMPACTES	CODI_EIX EIX	VALORACIÓ TAB	DATA PRIORITZACIÓ	EXECUCIÓ
Creació i dinamització de la marca del marca Cignone de Senan	A00017_CLDRC	Finalitzada	Agramader	Turisme	IA01	Increment de l'estèrtil dels cultius, fent inviables alguns dels conreus actuals en condicions habituals (Priorat) o en condicions de sequera perllongada i/o intensiu dels aqüífers (Conca de Barberà, Alt Camp i Baix Camp)	IA02, IA03, IA05, IT02	E01	7,6	10/04/2024	SI
Anàlisi intel·ligent Big Data del maneig agrícola per optimitzar l'adaptació de la vinya al Canvi Climàtic	A00020_CLDRC	Descartada	Agramader		IA01	Increment de l'estèrtil dels cultius, fent inviables alguns dels conreus actuals en condicions habituals (Priorat) o en condicions de sequera perllongada i/o intensiu dels aqüífers (Conca de Barberà, Alt Camp i Baix Camp)		E01			
Guarnt ambiental	A00009_CLDRC	En curs	Agramader	Turisme	IA05	Pèrdua de qualitat del sòl agrícola, degut a projeccions d'increment de temperatura i disminució de precipitació, i al baix contingut de carboni dels sòls agrícoles	IA01, IA02, IA03, IA06	E02	7,6	10/04/2024	SI
Assessorament per la implementació de bones pràctiques a les empreses agrícoles per l'adaptació al canvi climàtic en cultius estratègics del Priorat	A00010_CLDRC	En curs	Agramader		IA05	Pèrdua de qualitat del sòl agrícola, degut a projeccions d'increment de temperatura i disminució de precipitació, i al baix contingut de carboni dels sòls agrícoles	IA01, IA02, IA03, IA06	E02	7,6	10/04/2024	SI
Horts ecològics comunitaris i municipals de Montblanc	A00011_CLDRC	Descartada	Agramader		IA05	Pèrdua de qualitat del sòl agrícola, degut a projeccions d'increment de temperatura i disminució de precipitació, i al baix contingut de carboni dels sòls agrícoles		E01			
Transferències forestals als sòls agrícoles per la resiliència al Canvi Climàtic	A00021_CLDRC	Proposta	Agramader	Forestal	IA05	Pèrdua de qualitat del sòl agrícola, degut a projeccions d'increment de temperatura i disminució de precipitació, i al baix contingut de carboni dels sòls agrícoles	IA01, IA02, IA03, IA06	E02			
Ratapatzets	A00013_CLDRC	En curs	Agramader	Forestal	IA06	Diminució dels serveis ecosistèmics per a l'activitat agrària (pel lintraczió, control de plagues, biodiversitat cultivaada, fauna, etc.)	IT02	E01	8,5	10/04/2024	SI
Mesures i adaptacions al canvi climàtic a través dels ODS al sector forestal del Leader del Camp	A00019_CLDRC	Proposta	Forestal		IF01	Masos forestals joves i molt densos i continuats, dominats per pins, amb molt sotabosc molt sec, molt vulnerables a incendis forestals, principalment a tot el territori forestal	IF02, IF03	E04			
Mesures i adaptacions al canvi climàtic a través dels ODS al sector turístic del Leader del Camp	A00007_CLDRC	En curs	Turisme		IT01	Eixcaquet d'aigua que pot afectar el turisme a zones en què aquest és rellevant, també en l'habilitació de zones de bany artificialcs alternatives als gorgs	IT02, IT03, IT04, IT05, IT06, IT07	E05	5,7	10/04/2024	SI
Premi a les millors propostes d'adaptació al canvi climàtic en els establiments turístics del territori Leader del Camp	A00012_CLDRC	Proposta	Turisme		IT01	Eixcaquet d'aigua que pot afectar el turisme a zones en què aquest és rellevant, també en l'habilitació de zones de bany artificialcs alternatives als gorgs	IT02, IT03, IT04, IT05, IT06, IT07	E05			

Life_eCO
adapt50

Co-funded by the
European Union

Diputació
Barcelona

Diputació de Girona

Diputació de Lleida

Diputació Tarragona

Associació d'Iniciatives
Rurals i Marítimes
de Catalunya

COMELL COMARCAL
ALT PENEDÈS

